

Med ild i sjælen

Hun står til rådighed døgnet rundt, og når telefonen ringer, springer hun op af sofaen og er klar. Det handler om ildsjælene. Om suget i maven – men også om omkostningerne

Nr. 16/2006

11. august

63. årgang

Socialpædagogen

Oustruplund tilbyder en bred vifte af socialpædagogiske dag- og døgntilbud, beskæftigelse og støtte til børn, unge og voksne. Oustruplund overgår fra Viborg Amt til Region Midtjylland.

(Foto: Rasmus Baaner)

Socialpædagogisk arbejde på markedsvilkår

Med kommunalreformen får kommunerne den fulde finansiering af ophold på døgninstitutioner for børn og unge. På Oustruplund er vi i samarbejde med den kommende Region Midt i fuld gang med at udarbejde priser og takster for de forskellige tilbud, vi regner med, at kommunerne vil efterspørge.

Vi har længe konkurreret på pris og kvalitet med andre udbydere.

Gennem de seneste 9 år har vi solgt ydelser på markedsvilkår gennem Oustruplunds Projektafdeling, som finansieres udelukkende via indtægtsdækket virksomhed. I praksis betyder det, at vi opretter en aftale i en kontrakt med kommunen om ydelse, varighed og pris for en given opgave.

Selve prisfastsættelsen omfatter time- eller døgnpris baseret på lønudgifter inklusiv ferie og pension, supervision, efteruddannelse, specialistbistand, aktiviteter, kørsel, kost, lomme penge, ejendomsudgifter, overhead, opsigelsesvarsel samt en regulering af prisen op eller ned, hvis det viser sig, at opgaven er mere eller mindre omfattende end først antaget.

Projektafdelingen tilbyder blandet andet: Individuelle støtteforløb, helhedsorienteret familieindsats, gruppeforløb, akut døgnanbringelser, afgangningsfor-

løb, anbringelse i plejefamilier, som er ansat på Oustruplund.

Vi har allerede gennem nogle år overført nogle af vores erfaringer med prissætning til vores værkstedsområde og døgnafdelinger, når vi er blevet anmodet om at løse opgaver, der ligger uden for den faste normering.

Nogle formulerer det på den måde, at de offentlige institutioner nu skal ud og konkurrere på markedsvilkår. Her kommer den enkelte institution let i det dilemma, at den måske presses til at dumpe prisen for at være konkurrencedygtig, og dermed går på kompromis med kvaliteten.

På Oustruplund har vi valgt at være både pris- og kvalitetsbevidste og kalkulere prisen derefter. Vi ønsker fortsat at tilbyde en specialiseret – men også bred – vifte af socialpædagogiske dag- og døgntilbud, der er tilpasset den enkeltes behov.

Set i det lys tror jeg, det er godt for den faglige udvikling og kvalitet i udbuddet, at Oustruplund nu bliver en regionsdækkende institution med et stort befolkningsunderlag. Visionen er at Oustruplund med tiden bliver et videns- og ressourcecenter.

I sommerferien skriver tre gæsteskribenter på denne plads i Socialpædagogen. Indlægget er udtryk for deres personlige holdninger og erfaringer og ikke nødvendigvis SL's synspunkt. Dette indlæg er skrevet af Erling Prang, forstander for Oustruplund.

Socialpædagogen

ISSN 0105-5399

Ansvarshavende:
Forbundsformand
Kirsten Nissen
Redaktion:
Lone Marie Pedersen
(redaktør)
Kurt Ladefoged
Jens Nielsen
Karianne Bengtsen Blem

Layout: Bodil Hesselbo

Stillingsannoncer:
Lene Jensen, Datagraf
Auning AS, Energivej 75,
8963 Auning
Tlf. 8795 5555,
fax 8795 5544
annoncer@datagraf.dk

Læserindlæg, artikler og
anmeldelser er ikke nød-
vendigvis udtryk for redak-
tionens eller organisatio-

nens mening. Redaktionen
påtager sig intet ansvar for
uopfordret indsendt stof.

Alle artikler i Socialpæda-
gogen kan desuden findes i
bladets elektroniske arkiv
på internettet www.sl.dk

Adresse:
Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9,
1211 København K
Tlf. 3396 2800 kl. 10-15,

Telefax: 3396 2998
redaktionen@sl.dk
www.sl.dk

Abonnement:
Abonnementspris 2006:
768,00 kr. inkl. moms (26
numre)
Løssalg: 35,00 kr. + porto
Tryk og produktion:
Datagraf Auning AS
Oplag: 44.626 i perioden
1.7.04-30.06.05

Redaktionen af 16/06
er afsluttet d. 3.8.06.

Deadline for læserbreve og
stillingsannoncer for 17/06,
der udkommer den 25. au-
gust er mandag den 14. au-
gust kl. 12.
Deadline for 18/06 er man-
dag den 28. august kl. 12.

Forsidefoto:
Per Morten Abrahamsen

Medlem af
Dansk
Fagpædagogforening

Ildsjælene findes stadig. Dem der altid er til rådighed for deres arbejde og så den nutidige udgave – de sociale entreprenører, som går mere professionelt til værks. Mød to typer ildsjæle og hør om, hvad det giver og om prisen, som må betales

s. 4-10

Foto: Per Morten Abrahamsen

Musikterapi er et vigtigt redskab på træningshøjskolen Vissegård i Aalborg, hvor musikken ikke er målet med pædagogernes arbejde, men et middel til at støtte de unge i deres livssituation.

s. 11-13

Foto: Michael Bo Rasmussen

En ny stor undersøgelse fra Århus Amt viser, at arbejdet med voksenhandicappede i døgn- og dagtilbud stadig er mere belastende, end det er at arbejde i den øvrige del af social- og sundhedssektoren.

s. 14-16

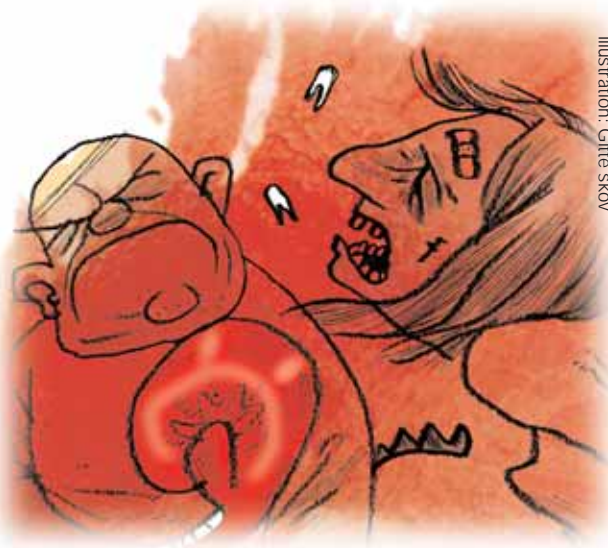

Illustration: Gitte Skov

Indhold

s. 4

ILDSJÆLE

Det sidder i kroppen

s. 7

ILDSJÆLE

Med ild i sjælen

s. 8

ILDSJÆLE

En dag skal han derud igen

s. 10

ILDSJÆLE

Nej tak til altopfrende ildsjæle

s. 11

MUSIKTERAPI

Musik skaber vej ud af isolationen

s. 13

MUSIKTERAPI

Musik giver mig alt

s. 14

ARBEJDSMILJØ

Det slider at arbejde med voksne handicappede

s. 17

NYE BØGER

Et pluk af relevante fagbøger

s. 18

FÆRØERNE

Balancegang i en lille verden

s. 20

GENERALFORSAMLING

Stiftende generalforsamlinger i SL's nye kredse

s. 22

ANMELDELSE

Overgreb og overlevelse i børne(for)sorgen

s. 24

DEBAT

s. 26

SYNSPUNKT

Konflikter gør os syge

Det sidder i kroppen

Hun ved udmærket godt, hvordan det er for familien og vennerne, hvilken risiko der er forbundet med det, og hun kender afhængigheden af at kunne være der, hvor det sker. Alligevel er Erika Nielsens mobiltelefon altid tændt. Døgnet rundt. For arbejdet fylder det meste af hendes liv

ILDSJÆLE ■ Scene 1: Fredag nat. Erika er gået i seng, da mobiltelefonen ringer. Det er en af de unge, ude fra opholdsstedet, hvor hun arbejder. Pigen står et eller andet sted inde i byen og har misset den sidste bus hjem. Og det duer jo ikke. Den unge skal jo hjem, så Erika trækker i et par bukser, starter bilen og kører ud og henter hende.

Scene 2: Lørdag aften. Hjemme hos en veninde. Erika sidder i sofaen. Hun slapper endelig af – nu skal der snakkes og drikkes et glas rødvin. Så ringer mobilen. Det er en forælder til en af de unge fra opholdsstedet. Pigen er på weekend hos sin far. Det

liefødselsdag hjemme hos sine forældre. De spiser middag. Alle er samlet. Så ringer mobilen. Det er en kollega fra opholdsstedet. En af de unge, som Erika er kontaktperson for, er gået. Han var ked af det. „Jeg tager ud og leder efter ham“, meddeler Erika med det samme. Hun kender ham jo, ved hvor han færdes. Så hun rejser sig fra bordet og kører af sted.

Hendes andet hjem

Det er sådan, hun arbejder. Sådan hun lever. Erika Nielsen. 34 år. Socialpædagog. Og ildsjæl. Det kalder hendes leder, på opholdsstedet Gunderup ved Ålborg, hende, og Erika Nielsen kan godt se hvorfor.

Arbejdet på opholdsstedet fylder det meste af hendes private liv, og der er ikke så stor forskel på at være på arbejde eller være hjemme. Nogle gange er det en lettelse at være på arbejde, at være der fysisk, for så er man der, når problemerne opstår, og de unge kan række ud efter hende og få råd og vejledning.

Så mobilen – den er altid tændt. Hendes livline til hendes andet hjem. Kontakten til de unge, deres forældre, kollegerne og lederen. Når den ringer uden for arbejdstid er det som at trykke på en knap. Hendes „alarmberedskab“ går i gang. Umiddelbart kan hun godt blive irriteret, når hun hører den, hvis hun lige sidder med en veninde, og de skal til at hygge sig. Men når hun først lægger øret til røret og lytter til, hvad der er sket, må alt andet vige. Veninden. Hende selv.

Er det adrenalin? Nej, hun bliver ikke høj af det. Men kroppen kommer lige i gang, og hun er klar til at tage af sted. Nogle gange får hun et par kommentarer fra familie og venner. Men de accepterer det.

Eget valg

Egentlig er hun ikke meget for det der med en artikel og billeder i *Socialpædagogen*.

Hun vil i hvert fald ikke fremstå som en, der mener, at hendes måde at arbejde på, er den eneste rigtige. Selvom det er de vilkår, alle på Gunderup er gået ind til. At dem der gør arbejdet på en anden måde, ikke gør det godt nok. Men hun er fascine-

ret af den nære relation, hun får til de unge, af den konstante faglige udfordring. I øvrigt er det hendes eget valg at rykke ud, når hun har fri. Hver gang. Men hun ved, at det giver en masse uro tilbage på opholdsstedet, hvis det er en af kollegerne, der er på vagt, som skal ud at lede efter en ung, der er gået. De forsøger jo at skabe et hjem for de unge. Et sted hvor man spiser sammen uden forstyrrelser, hvor der er ro og hygge. På den måde kan de ansatte også komme et lag dybere ned hos de unge. Der er noget at arbejde med. Og hun synes, at det er så givende, at hun har mulighed for at handle i situationen. At være der når problemerne opstår, så de unge kan række ud og få vejledning. Så hun bruger sin faglighed rigtig meget, synes hun. Hvis for eksempel hun ikke forstår, at de unge gør, som de gør. Hvis de for eksempel i en periode ofte bryde aftaler. Så må hun grave dybere ned i sin faglighed for at finde ud af, hvorfor de gør det

Kan brænde ud

Men der er en risiko. Erika Nielsen ved det godt. En risiko for at brænde ud, når man brænder så meget. Når man påtager sig en høj grad af ansvar, og dermed gerne vil gøre det bedste. Altid. Dét skal man kunne administrere. Hun har mærket stressen. Ved at hun skal passe på sig selv. At det er hendes egen opgave at gøre det. Men hun synes, det kan være svært. De unge fylder jo meget i hendes bevidsthed. Og der er mange praktiske opgaver og projekter, hun kan deltage i. Og hun bliver grebet af det. Fordi det er så spændende, og det er ikke altid, hun når at få mærket efter, om det nu er en god idé at kaste sig ud i.

Hun blev fascineret af arbejdsmetoderne, da hun blev ansat. Og hun synes, hun kan tillade sig det på dette tidspunkt i tilværelsen, hvor hun ikke har børn. Tillade sig at vie sit liv til arbejdet.

Men hun kan godt slukke den – mobilen. For eksempel hvis hun sidder til en 80 års fødselsdag. Eller til et arrangement hos en veninde hvor der ryger lidt rødvin indenbords.

Hun ved, at familie og venner godt kan mærke, når telefonen er tændt. At hun ikke er helt afslappet. Og hun kender godt den der med, at andre svarer deres mobil, midt i hun snakker med dem. Kender godt det at opleve, at dén samtale er vigtigere end hende.

Og selv om det sjældent sker, kan det nærmest være en lettelse at gøre det. Slukke telefonen. For man bliver afhængig af at have føling med tingene, siger hun. Det kommer til at sidde i kroppen. Så nogle gange omstiller hun telefonen til en af sine kolleger – et par timer under middagen. Men den bliver altid tændt igen.

kab@sl.dk

går skævt. De skændes, og nu har han kørt pigen over til hendes mor. Faren har brug for at snakke, og Erika spørger til episoden: Hvad blev der sagt? Hvad skete der? Imens venter veninden.

Scene 3: Søndag aften – Erika er til fami-

Med ild i sjælen

Kender du dem? Ildsjælene, der bare brænder for deres job og ofrer deres fritid. Dem, der ikke går hjem, når de har fri. Dem der har ideerne og forsøger at søsætte nye projekter. I dette nummer af *Socialpædagogen* sætter vi fokus på livet som ildsjæl. På styrkerne – og på svaghederne

Af Karianne Bengtsen Blem
Foto: Per Morten Abrahamsen

ILDSJÆLE ■ Det handler om ham, der deler sit telefonnummer ud til de unge rødder, og siger til dem, at de kan ringe døgnnet rundt, hvis der er noget. Mobilens er altid åben. Ørene vil altid lytte. Om hende der glemmer alt om arbejdstider og privatliv, og som bare ikke kan lade være med at stille op. Og om ham, der konstant får nye ideer til projekter, der kan hjælpe en bestemt gruppe mennesker. Om de mennesker, der bare ikke kan lade være. Det handler om ildsjæle. Om folk der brænder for deres fag og for de mennesker, de arbejder med. Og risikerer at brænde ud.

Men hvem er den professionelle ildsjæl anno 2006? *Socialpædagogen* har spurgt Lars Hulgård, der er forsker på institut for Samfundsvidenskab på Roskilde Universitetscenter (RUC) og som har forsket i ildsjæle.

– Den professionelle ildsjæl er først og fremmest socialpædagogen, der deler sit private telefonnummer ud til de unge rødder, så de altid kan komme i kontakt med ham. Det er hende, der brænder individuelt. Hende – og det er typisk kvinder – der ofrer deres fritid på at være til rådighed for dem, de arbejder med professionelt, siger Hulgård.

– Men det er også den socialarbejder, der får en idé, laver en projektbeskrivelse og

ansøger puljer om penge til at sætte projektet i gang. Folk, der brænder for idéen, og bruger den ild som en ressource til at gennemføre projektet.

En ny form for ildsjæle

Men ordet „ildsjæl“ hører mere og mere en anden tid til, mener Lars Hulgård.

– Begrebet havde sin storhedstid i 90'erne i forbindelse med en lang række udviklingsprojekter, fordi der på det tidspunkt var en del puljer inden for det sociale område, der kunne finansiere projekter, der løb i tre år og derefter blev evalueret. Man fandt ud af, at det faktisk var en god karrierevej, så mange sagde deres faste job op, lavede et projekt og fik et endnu bedre job. Det gav frihed til at realisere egne idéer, fortæller Hulgård. Han mener, at ildsjælene i dag har sværere kår, fordi der er færre puljer at benytte sig af. Alligevel findes de mennesker stadig.

– Men i dag er der skabt en ny form for ildsjæle – nemlig de sociale entreprenører. Det er dem, der for eksempel laver et pige-projekt på Nørrebro, som skaber noget nyt på en mere organiseret måde – ofte i samarbejde med andre, forklarer Lars Hulgård, der leder en videreuddannelse i socialt entreprenørskab på Roskilde Universitetscenter (RUC).

Den afgørende forskel på de „gammeldags“ ildsjæle og de sociale entreprenører udtrykker Hulgård sådan her:

– Man kan ikke være en social entreprenør uden at være en ildsjæl, men man kan godt være en ildsjæl uden at være en social entreprenør.

På RUC lærer de studerende blandt andet en masse om social innovation og partnerskab med offentlige og private virksomheder. Det betyder, at de sociale entreprenører har en mere professionel og organiseret tilgang til at sætte noget nyt i gang.

– Sociale entreprenører er en ændret forståelse af ildsjælene. Det er jo lidt provoke-

rende at tage et begreb fra den økonomiske verden og sætte på den sociale verden. Men det giver det sociale område tilvækst og værdi, mener Lars Hulgård.

Fare for at brænde ud

At de sociale entreprenører har en mere professionel måde at stable et projekt på benene på, giver dem en højere grad af succes med projektet, mener Hulgård. For bagsiden af livet som ildsjæl er nemlig udbrændthed.

– Ildsjælene risikerer at brænde ud og forlade projekterne hurtigt, for eksempel hvis en offentlig myndighed, der har bakket op om et projekt, trækker følehornene til sig. Eller hvis ildsjælen møder modstand hos sine omgivelser, siger Hulgård.

– Det er ildsjælens svaghed. De opgiver og sætter i stedet noget andet i gang.

– I modsætning til de sociale entreprenører, der arbejder mere organisatorisk. De sociale entreprenører går mere professionelt og analyserende til værks og lærer at gå udenom de fælder, der kan være, når man skaber noget nyt. De har lært hvilke ressourcer, der skal til for at realisere, det man brænder for.

Uden grænser

Og når ildsjælene brænder ud, får arbejds-skadekonsulent i SL, Kirsten Rosenstand, dem ofte i røret.

Hun karakteriserer ildsjælene således:

– Det er typisk mennesker, der involverer sig med hele deres person. De brænder totalt for deres sag og kan komme i konflikt med kollegerne på arbejdspladsen, fordi de synes, at det er for dårligt, hvis kollegerne for eksempel går hjem klokken 16, når de har fri. Derfor er ildsjælene ofte bedst til at arbejde alene eller sammen med andre ildsjæle.

Kirsten Rosenstand nævner et typisk eksempel på en ildsjæl, der går ned psykisk:

– Hun havde mobilen åben døgnet rundt, arbejdede uafbrudt over og var i konflikt med lederen. Hun kunne ikke tage vare på sig selv og havde konstant dårlig samvittighed over for dem, hun svigtede i sit arbejde – ikke over for sig selv eller sin egen familie. Selv da hun blev sygemeldt, var hun bekymret for de unge, som hun følte, hun svigtede.

For Kirsten Rosenstand begynder alarmklokkerne at ringe, når personen i den anden ende af røret tilsidesætter sig selv og overhører egne kropslige eller psykiske signaler i deres engagement for de brugere, de arbejder med.

– På et tidspunkt sætter familien eller kolleger en grænse for dem, og så begynder de fysiske symptomer for alvor at optræde: Man kan ikke sove, tankerne kører hele tiden, blodtrykket stiger, man får hjertebanken, ondt i maven og bliver glemsom. Så er den rigtig onde cirkel startet, og man bliver

syg af det. Og så er det, de ringer herind for at høre, hvad de skal gøre.

– De sætter deres eget liv i baggrunden for arbejdslivet, og ildsjæle er jo nærmest kendt for ikke at have de grænser, der gør,

at når de har fri, så går de hjem. De socialpædagogiske ildsjæle er jo socialpædagoger på fuld tid – døgnet rundt, siger Kirsten Rosenstand.

kab@sl.dk

En dag skal han derud igen

Han knoklede for de unge ude på gaderne, så han til sidst måtte sige stop. Nu griber han arbejdet an fra en anden vinkel, væk fra klienterne, bag ved et skrivebord og med mere styring på de projekter, han sætter i gang. Men med et lille savn i maven. I den følgende artikel kan du møde en af nutidens ildsjæle – den sociale entreprenør

Af Karianne Bengtsen Blem

Foto: Per Morten Abrahamsen

ILDSJÆLE ■ Han sagde stop. Han var nået til et punkt, hvor han var regulært træt, hvor han tænkte, at sådan et arbejdsliv kunne han ikke have i længere tid. Han havde mistet kontakten til sit private bagland – og lidt til sig selv – og var begyndt at tænke på, om livet ikke var andet end det arbejde, han lavede. Flemming H. Pedersen var med til at starte Tjekpunkt i København op – et tilbud til unge med misbrugs-, kriminalitets- og prostitutionsproblemer. Fire år senere stoppede han.

– Det var meget slidsomt rent menneskeligt at arbejde med de unge. Da jeg sluttede, kunne jeg tælle ti begravelser af unge, som jeg havde været med til at arrangere, fordi de ikke havde noget familie, fortæller Flemming H. Pedersen, der er uddannet socialpædagog.

Ved opstarten af Tjekpunkt besluttede han og de øvrige folk bag, at de ikke ville være ligesom de socialarbejdere, der sad rundt omkring på konferencer i pauserne og snakkede om, hvor forfærdeligt det hele var men ikke rejste sig og gjorde op-

mærksom på problemerne under oplæggene.

– Så vi gjorde ikke det, som alle andre gjorde. Og så bliver man ikke altid afholdt. Det giver en faglig ensomhed, og det var svært over for medarbejderne at finde balancen mellem det nødvendige projektdrive og hensynet til lønarbejderforholdene, siger han.

– Jeg oplevede også en god portion misundelse, da Tjekpunkt var begyndt at køre, og jeg blev kaldt ud og holde oplæg om det. Det afføder ikke lutter positive reaktioner fra omverdenen.

Drivkraften er inklusion

I dag arbejder Flemming H. Pedersen som konsulent for Videns- og formidlingscenter for socialt udsatte i København. Han sidder på kontor. Har sin computer, sine kolleger og sin telefonlinje ud til de socialarbejdere, som stadig har fingrene nede i mulden. Men klienterne selv – dem har han ikke kontakt med. Og det gør arbejdet meget mindre hårdt, har han erfaret.

– Det betyder, at det er nemmere at styre at gå hjem, når man har fri. Hvis der står en ung foran mig med et problem, har jeg svært ved at sige nej til vedkommende, selvom jeg har en aftale med nogle venner. I modsætning til nu hvor jeg kan sige nej til at holde et foredrag uden de store omkostninger.

Socialpædagogen har fået hans telefonnummer af Lars Hulgård fra RUC (se artiklen „Med ild i sjælen“) Flemming H. Pedersen er nemlig, ifølge Hulgård, et eksempel på nutidens ildsjæle – en social entreprenør. Til jul er han færdig med den master i socialt entreprenørskab, som han læser i Roskilde. Men hverken titlen som social entreprenør eller som ildsjæl er noget Flemming H. Pedersen bryder sig om at bruge. Det er bare noget, der er der.

– Men jeg håber da, at alle sociale entreprenører er tændt af en ild, og at de har et værdigrundlag og et motiv for deres arbejde, der hænger sammen med ildsjælebegrebet, ellers risikerer man, at de udvikler sig til sociale teknokrater – en slags konsu-

– Blandt almindelige mennesker er der meget anerkendelse i det hard core sociale arbejde. Dét arbejde fremstår simpelthen så meningsfuldt, og det er den type arbejde, der har givet mig mest personligt.

Flemming H. Pedersen

lenter, der har en masse indsigt og viden i at iværksætte processer.

Hans eget værdigrundlag og drivkraft for arbejdet handler om inklusion af de mest udsatte grupper.

– Jeg interesserer mig for, hvordan vi får unge misbrugere eller hjemløse til at være en større del af samfundet, end de er i dag.

At de bliver integreret i det „almindelige“ liv så meget som muligt, siger Flemming H. Pedersen.

– For eksempel ved at hr. og fru Danmark kan få viden om, hvordan en misbruger egentlig lever, så en misbruger ikke bare er en, man bliver irriteret på, når vedkommende bryder ind i ens bil – men et menneske med værdier.

– For mig er et centralt tema i det sociale entreprenørskab at tilføre folk viden, der kan flytte holdninger, siger han, der både som tidligere medarbejder i PRO-centret og i sit nuværende arbejde med senfølger af seksuelle overgreb, har sat „et hav af projekter“ i gang.

– Men holdbarheden af projekter er meget afhængig af, at man forstår arbejdet som socialt entreprenørskab og ikke som enkelt persons arbejde. For den slags projekter står og falder med den enkelte, og det er en kæmpe tab, når ildsjælen går ned med flaget eller begynder at brænde for noget andet. Det er de to ting, der gør

konstruktionen omkring ildsjælen skrøbelig. Desuden er ildsjælen ofte begrænset i at få videreført de gode og dårlige erfaringer. Derfor er jeg meget opmærksom på, at gøre de projekter, jeg sætter i værk, til kollektive processer – til socialt entreprenørskab.

Savner det derude

Selvom arbejdet ude på gaden var hårdt, ser Flemming H. Pedersen tilbage på den tid med glæde. Dengang gik han ofte hjem fra arbejde og var stolt af det, han udrettede. Men det er sværere at være stolt over at være konsulent, griner han, velvidende sine kollegers reaktion.

– Men blandt almindelige mennesker er der meget anerkendelse i det hard core sociale arbejde. Dét arbejde fremstår simpelthen så meningsfuldt, og det er den type arbejde, der har givet mig mest personligt, siger han.

Engang i mellem får han som en gammel cirkushest færden af savsmuldet i manegen. Og så savner han det. Og han tror på, at han en dag kommer tilbage og mærker asfalten under sine fødder.

kab@sl.dk

Nej tak til altopofrende ildsjæle

På udslusningsafdelingen på Saxenhøj forsorgshjem vil man helst være fri for at få de dedikerede ildsjæle inden for dørene. Medarbejderne skal gå hjem, når de har fri. Det er bedst for dem selv – og for brugerne

Af Karianne Bengtsen Blem

ILDSJÆLE ■ De kan gå til spansk på aftenskole eller rende rundt på en fodboldbane. Men arbejde i fritiden – dét skal de ansatte på Forsorgshjemmet Saxenhøj i Saksøbing i hvert fald ikke, mener Nina Pedersen, lederen af udslusningsafdelingen.

– Vi arbejder med nogle meget destruktive mennesker, og det kan være hårdt. Derfor skal man gøre noget andet, når man har fri for at lade op til næste dag. Man skal ikke være engageret 24 timer i døgnet, for det er bedst for både medarbejdere og brugere, at man møder op og er fit for fight.

Så hvis du sidder til en jobsamtale på Saxenhøj, er det ikke nogen god idé at sige, at du er villig til at ofre alt for arbejdet med stedets hjemløse misbrugere. At du gerne stiller dig til rådighed i din fritid, hvis det er nødvendigt.

– Det giver ikke et job hos os. For jeg ville blive dybt bekymret for, om den ansøger kunne finde ud af at lytte til sig selv og sætte de grænser, der skal til i det her arbejde. Og jeg ville blive bekymret for, om vedkommende brænder ud efter kort tid, siger hun og understreger:

– Jeg synes, de ansatte er meget engagerede og lægger hjerteblod her, men det handler om ikke at brænde ud.

– Så på Saxenhøj har man fri, når man har fri. Man er professionel, når man er på arbejde, siger Nina Pedersen.

De ansatte er ikke uundværlige

Men om de ansatte vælger at engagere sig socialt i deres fritid er deres egen sag. Så hvis de gerne vil være spejderleder eller træne et fodboldhold eller være besøgsven, så er det deres eget valg. Bare det ikke handler om Saxenhøj.

– Man skal glemme alt om Saxenhøj, når man har fri, siger Nina Pedersen.

Så når arbejdstiden er slut, går man hjem, man slukker mobiltelefonen og man skal ikke komme rendende på fridage for lige at give en hånd med til noget vigtigt.

– De ansatte skal turde stole på, at kollegerne tager sig godt af brugerne, når de ikke selv er på arbejde. Man er ikke uundværlig her. Og succeskriteriet for vores arbejde på udslusningsafdelingen er jo, at vi gør os overflødige i forhold til brugerne, forklarer Nina Pedersen.

Hun fortæller, at en del af den supervision, de ansatte får forsorgshjemmet, handler om at støtte op om, at medarbejderne ikke påtager sig for meget arbejde.

– Vi taler jævnligt om mængden af arbejdsopgaver og om, at det er den enkeltes ansvar at slå hælene i. For hvis du ikke har plads til at puste ud mellem opgaverne, så holder du ikke længe i den her branche, siger Nina Pedersen.

kab@sl.dk

Musik skaber vej ud af isolationen

Musikterapeuterne er ved at finde vej til de socialpædagogiske arbejdspladser – blandt andet på træningshøjskolen Vissegård i Aalborg

Af Malene Skov Jensen

Foto: Michael Bo Rasmussen

MUSIKTERAPI ■ Arbejdet med musikterapi har givet håndfaste resultater på træningshøjskolen Vissegård i Aalborg. Både i form af en lang række cd'er, koncerter og dramaforestillinger, men også i hverdagen, hvor musikken har vist sig som et meget nyttigt redskab til at få de unge på Vissegård til at bryde ud af deres isolation og få øget selvværd og selvvindst.

Vissegård er et behandlingstilbud under Aalborg Kommune og er rettet mod unge mellem 18 og 25 år med psykiske, sociale og psykosomatiske problemer. Målet med behandlingen af de unge er at styrke deres livssituation. De unge har som regel talrige nederlag med i rygsækken, når de kommer til Vissegård, de har ikke fungeret socialt og kæmper med angst, depressioner og negative forventninger til sig selv og andre. Derfor har mange af dem hidtil valgt at isolere sig for at beskytte sig selv mod flere nederlag.

På træningshøjskolen, Vissegård, i Aalborg, er musikterapien med til at få de unge ud af deres isolation, og ved at skrive sangtekster får de bearbejdet deres livssituation. Her er det musikterapeut og leder af Vissegård, Ole Agger, på trommer, socialpædagog Brian Hansen på guitar, og Merete Cantor, der bor på Vissegård, spiller bas og synger

Musikterapeuten Ole Agger er leder af Vissegård, og hans arbejde med de unge har blandt andet resulteret i cd'en „Sange fra hjertet“. Arbejdet tog udgangspunkt i et sangskrivnings-projekt, hvor de unge skulle skrive en sang, som senere skulle fremføres med band til en jubilæumsfest. Gennem projektet fik de unge sat ord og musik på nogle af de tanker og følelser, der fyldte dem under deres ophold på træningshøjskolen.

– Musik er ikke målet med vores arbejde, men det er et middel til at støtte de unge i deres livssituation. Det er vores mål, at de unge kan vende tilbage til „det almindelige“ og for eksempel klare sig igennem en uddannelse. Vi er ikke optaget af at lære de unge at spille. Det handler ikke om at lave noget fed musik og komme ud at optræde eller få en identitet som musiker. For os er musikken et middel til, at de unge kan opnå selvværd og få mod og lyst på livet, siger Ole Agger.

Musik fanger de unge

Socialpædagogen Brian Hansen har en gang om ugen et musikværksted med de unge på Vissegård. Hans fritidsinteresse har altid været musik, og nu er det altså også blevet en del af hans arbejde.

– Gennem arbejdet med musikken fanger vi de unge og deres motivation. Det er min fornemste opgave at være katalysator i processen, og jeg kan jo se, at musik og sangskrivning er en utrolig god udtryksform for de unge. Mange af de unge kommer med ondt i sjælen, men gennem sangskrivning kan de få sat ord på nogle af de ting, som det er svært at tale om. Det falder de unge meget let at skrive sangteksterne, og det giver dem lov til at kommunikere på en mere distancerende måde, som de så kan reflektere over bagefter, siger Brian Hansen. Han er enig i, at musikken blot er et middel til selvrefleksion og øget selvværd, men han er alligevel optaget af, at produktet bliver så godt som muligt.

– Det er med til at sikre, at de unge tager ejerskab, og de kan spejle sig i det, som kommer ud af arbejdet med musikken.

Der er 14 unge på Vissegård ad gangen, og når de er der, handler det for dem om at blive klogere på deres egen situation. Samtidig får de nogle oplevelser, hvor de selv kan mærke motivationen og lysten til at lave nogle ting i fællesskab med andre, og hvor der kommer noget ud af det, som de er stolte af. Og i det arbejde har musikterapien vist sig som et godt redskab til at nå de unge på, fortæller Ole Agger:

– Vi kan se, at musikaktiviteterne moti-

verer de unge og får dem ud af isolationen. Mange af dem har i forvejen et nært forhold til musik, og det giver dem identitet og en positiv selvfølelse at arbejde med musik og tekster og fremføre det for andre.

Ole Agger fortæller, at mange af de unge kommer fra hjem, hvor der ikke har været plads til reflekteret tænkning eller konstruktiv problemløsning. Det er netop målet, at de skal lære dette på Vissegård:

– Opholdet på Vissegård er en periode med megen personlig selvrefleksion, og det kan komme til udtryk i de sangtekster, som de unge laver. Gennem tekster og musik får de mulighed for at udtrykke deres overvejelser på en anden måde, og de får mulighed for at bearbejde de indtryk, som de får ved at være her.

Samarbejde i trommegruppe

Musikterapien på Vissegård handler ikke kun om selvrefleksion og at sætte ord på de svære ting i livet. Ole Agger har også arbejdet med en trommegruppe, hvor målet i høj grad var at flytte fokus væk fra alle tankerne, så de unge kunne glemme sig selv lidt og få en helt anden oplevelse.

– Når du trommer, arbejder du meget med din egen puls, og du får en psykisk grounding, fordi du kommer ned i din egen krop. Samtidig kræver det i høj grad koncentration, for alle er lige vigtige i en trommegruppe, og hvis bare én ikke koncentrerer sig, så falder det hele fra hinanden, forklarer Ole Agger og fortsætter:

– På den måde træner vi faktisk også de unges arbejdsevne og det at være en aktiv del af en medarbejdergruppe. De unge lærer, at alle har en aktiv rolle at spille, hvis helheden skal fungere. Samtidig er trommegruppen så fysisk en oplevelse, at man ikke kan undgå at komme i godt humør.

For Ole Agger er der på mange måder langt fra hans oprindelige uddannelse som musikterapeut til arbejdet som leder af et socialpædagogisk behandlingssted. Det normale for en musikterapeut er at modtage en klient og være sammen i en times tid, men nu indgår han i en helt anden relation med brugerne af Vissegård. Alligevel benytter han meget af det, som han kan som musikterapeut:

– På Vissegård er vores perspektiv, at vi arbejder på en forandring med de unge – hvilke barrierer har de unge, hvad har gjort dem til dem, de er, og hvordan kommer de videre? Musikterapeuter arbejder også på forandring, og derfor kan jeg bruge meget af min uddannelse i mit arbejde på Vissegård.

Kontakt gennem musikken

På døgncentret Skinnely i Aalborg har leder Mette Malmberg oplevet, at musikterapi virkelig kan noget, når det handler om deres målgruppe, som er omsorgssvigtede unge i alderen 14-23 år. I flere omgange har centret haft praktikanter fra musikterapi-studiet på Aalborg Universitet, og det har været en succes:

– Mange af de unge, der er hos os, har svært ved at udtrykke deres følelser gennem sproget, men gennem musikterapien har de fået en kontaktform som ikke handler om ord, og det har været rigtig godt for dem, fortæller Mette Malmberg.

Hun oplever, at de unge gennem musikterapien får kontakt med deres følelser, og de får dem udtrykt og identificeret gennem musikken. På den måde har de kommende musikterapeuter i overskriftsform kunnet videregive til socialpædagogerne, hvad det er for nogle problemer, som de unge tumler med.

– Musikterapien har virkelig givet mening her på Skinnely, og musikterapeuter er oplagte samarbejdspartnere for socialpædagoger, siger Mette Malmberg.

På Skinnely har musikterapeuter både haft individuelle og gruppeforløb med de unge. – De unge her har ikke en stærk identitetsfølelse i forvejen, men det åbner musik i høj grad også op for, fordi de unge kan hægte en identitet op på, hvilken musik de kan lide at lytte til eller spille. Samtidig får de unge en følelse af at kunne mestre noget gennem musikken. Ikke kun fordi de kan spille på et instrument, men også fordi de indgår i et samarbejde, og de lærer at læse hinandens følelser gennem musikken, siger Mette Malmberg.

msj

Musik giver mig alt

Merete Cantor har boet på Vissegård i knap et år. Hun har afbrudt sin uddannelse på gymnasiet flere gange, men nu er hun ved at finde en vej tilbage, og i den proces spiller musikken en væsentlig rolle

Af Malene Skov Jensen

Foto: Michael Bo Rasmussen

MUSIKTERAPI ■ 20-årige Merete Cantor har fundet musikken igen, efter hun har været på Vissegård i knap et år. I samarbejde med socialpædagogen Brian Hansen har hun skrevet tekster til et par numre, som er blevet indspillet i et professionelt studie, og hun har optrådt i flere sammenhænge, mens hun har været på træningshøjskolen. Samtidig har hun fundet sin violin frem igen – den havde ellers været pakket væk i lang tid.

– Musik giver mig alt. Det er nemmere at udtrykke sig gennem musik end gennem samtale. Med musikken kan jeg fremkalde nogle af mine følelser fra tidligere og få dem bearbejdet. Jeg har i hvert fald fundet ud af, at jeg skal spille musik resten af mit liv på et eller andet plan, ellers bliver jeg gak, siger Merete Cantor.

I første omgang handler det for hende om at fuldføre den gymnasieuddannelse, som hun har afbrudt flere gange.

– Nu vil jeg snart i gang med gymnasiet igen, og denne gang vil jeg fuldføre det. Jeg kan godt lide at gå i skole og synes det er sjovt, men jeg springer meget i humør, og det er nok mere mit forhold til andre mennesker, der er problemet, siger hun.

Musik flytter fokus

Men hun har fundet ud af, at musikken er en vej til at komme videre:

– Selv når jeg er i dårlig humør, synger jeg alligevel, og så bliver jeg gladere. Alt, hvad jeg ellers slås med, bliver knap så vigtigt, når jeg spiller musik. Fokus bliver flyttet.

Opholdet på Vissegård har fået Merete Cantor til at finde musikken igen. – Jeg har i hvert fald fundet ud af, at jeg skal spille musik resten af mit liv på et eller andet plan, ellers bliver jeg gak, siger hun.

Jeg får lov til at udtrykke nogle ting, som ikke behøver være i jeg-form – jeg kan udtrykke mine tanker på en knap så direkte måde, og det giver mig alligevel en masse.

Merete Cantor har senest optrådt for me-

re end 100 mennesker til en koncert på Vissegård, og det er vigtigt for hende at komme ud over rampen med musikken.

– Det er rart at optræde med det, for det giver et kick, og jeg får masser af positiv respons. Det er fedt at komme ud med musikken til andre, og det er rart at klare at stå på en scene og optræde for andre.

Hun har skrevet en del meget personlige tekster, som hun indtil videre har været for blufærdig til at optræde med, men hun håber, at hun når så langt, at hun tør det.

– Modtageren kan jo bare tolke det på en helt anden måde end mig, og der er altid den mulighed, at de tror, at det er noget som jeg har opdigtet, smiler hun.

Musikterapi

Musikterapi er en behandlingsform, som gør brug af musik og samtale i arbejdet med meget forskellige problemstillinger. Musik kan medvirke til at skabe kontakt og kan være midlet til kommunikation, når det er vanskeligt eller umuligt at udtrykke sig med ord. Derfor bliver musikterapi brugt i så forskellige områder som specialpædagogik, psykiatri, ældrepleje, genoptræning ved senhjerneskade, rehabilitering af flygtninge og i arbejdet med kræftpatienter.

Der er i dag 140 uddannede musikterapeuter i Danmark. Størstedelen arbejder inden for psykiatrien, men flere er begyndt at finde vej til de socialpædagogiske arbejdspladser.

Uddannelsen til musikterapeut foregår på Aalborg Universitet og varer fem år. Fagene på studiet omfatter blandt andet psykologi, psykiatri, egen terapi og fire praktikophold som følges med tæt og intensiv supervision.

msj

Det slider at arbejde med voksne handicappede

Fakta

Arbejdsrapport: Arbejdsmiljø og helbred blandt ansatte inden for voksenhandicapområdet i Århus Amt – en 2-årig opfølgingsundersøgelse på 23 institutioner i Århus Amt. Gennemført af Lone Donbæk Jensen, afdelingslæge, Arbejdsmedicinsk Klinik Århus, Hanne Giver, cand. scient, Arbejdsmiljøinstituttet og Jesper Strøyer Andersen, cand. scient, Arbejdsmiljøinstituttet. Rapporten kan downloades på www.ami.dk

Det er især de følelsesmæssige belastninger, der slider. Derfor skal der fortsat arbejdes intenst på at forbedre det psykiske arbejdsmiljø på institutioner med voksenhandicappede, hvor vold også stadig fylder meget. Det viser ny stor undersøgelse fra Århus Amt

Af Kurt Ladefoged
Illustration: Gitte Skov

ARBEJDSMILJØ ■ Det er stadig betydelig mere belastende at arbejde i døgn- og dagtilbud med voksenhandicappede, end det er at arbejde i den øvrige del af social- og sundhedssektoren. Det viser en ny undersøgelse, som Arbejdsmedicinsk Klinik ved Århus Sygehus og Arbejdsmiljøinstituttet har lavet blandt 535 ansatte på 23 institutioner for voksenhandicappede i Århus Amt.

Undersøgelsen er foregået med godt to års mellemrum med spørgeskemaundersøgelse og fysiske tests. Og på trods af de øgede tiltag, der igennem de senere år er sket i retning af nye pædagogiske målsætninger og øget fokus på vold og nedslidning, halter det stadig efter med arbejdsmiljøet mange steder. De fysiske og især de psykiske belastninger er ikke blevet færre i perioden 2001 til 2003.

Følelsesmæssige krav

Undersøgelsen konkluderer, at de ansatte inden for voksenhandicapområdet oplever markant større følelsesmæssige og kognitive krav, end det er tilfældet for danske lønmodtagere som helhed. Ved kognitive krav forstår man krav til hukommelse, tænkning, det at få ideer og træffe beslutninger.

– Det er da også forståeligt, når man tænker på karakteren af det arbejde, de ansatte udfører. Men de stærke følelsesmæssige krav understreger samtidig behovet for at styrke de ansatte i forhold de følelsesmæssige store belastninger i arbejdet, konkluderer rapporten videre.

På de undersøgte institutioner arbejder der både socialpædagogisk og ikke socialpædagogisk uddannet personale, hvor det forventes, at de uddannede gennem uddannelsen har fået visse redskaber til at tackle de følelsesmæssigt belastende situationer.

Men der er tilsyneladende ikke nok. I hvert fald viser undersøgelsen, at der er behov for yderligere tiltag, der kan forberede de ansatte på de følelsesmæssige krav, arbejdet indebærer. Derfor anbefaler rapporten øget uddannelse, løbende supervision og systematisk supervision for at hjælpe de ansatte.

Ikke ekstra ressourcer

Samtidig viser det sig, at de ansatte på voksenhandicapområdet i forhold til andre danske lønmodtagere ikke har ekstra ressourcer at sætte ind for at imødekomme de stærkere følelsesmæssige krav.

Det gælder også i forhold til det sociale klima på arbejdspladsen. Her ser der heller ikke ud til at være overskud i forhold til andre fag. Tværtimod oplever deltagerne i undersøgelsen, at de sociale relationer og det sociale fællesskab på arbejdspladsen er faldet i de godt to år, undersøgelsen har varet.

Et af problemerne undersøgerne stod overfor var, at det ud fra et spørgeskema kan være vanskeligt at beskrive den enkeltes arbejdsforhold. Arbejdet med mennesker har mange facetter og er meget varierende både fysisk og psykisk. I nogle situationer er medarbejderen i direkte kontakt

med beboeren eller brugeren, i andre situationer skal man bruge ressourcer i forhold til ledelse, kolleger, pårørende og andre samarbejdspartnere.

Det er noget andet med ansatte i industrien, hvor arbejdsmængde, arbejdsstilling, vægt af byrde og lignende er beskrevet i detaljer.

Derfor må man, når man måler belastning i arbejdet med mennesker, lægge stor vægt på den enkelte medarbejders oplevede belastning. Så i undersøgelsen har man både set på medarbejderens oplevede belastning i forhold til arbejdet med borgeren og belastningen i forhold til de øvrige arbejdsforhold.

Konklusionen er, at arbejdet med borgeren opleves mere fysisk og psykisk belastende end det øvrige arbejde, og at den psykiske belastning opleves større end den fysiske. Det er især de kognitive krav, der opleves mere skærpede – altså kravene til

at huske og overskue mange ting, samt få ideer.

Stress, udbrændthed og vold

Undersøgelsen konkluderer, at de ansatte på netop voksenhandicapområdet generelt har mere psykisk belastende arbejde end ansatte på andre områder i social- og sundhedssektoren. Der er således konstateret en stigning i tilfældene, hvor medarbejderne er udbrændte og lider af adfærdsmæssig stress. I tilfældene med arbejdsmæssig udbrændthed, har man konstateret såvel følelsesmæssig udbrændthed som følelsesmæssig tilbagetrækning, hvilket ses i sammenhæng med en meget belastet brugergruppe.

Man er heller ikke kommet voldsepisoder til livs, selv om indsatsen mod vold har

fyldt meget på dagsordenen i adskillige år. Der er både sket arbejdsmiljømæssige tiltag med voldsregistrering og arbejdspladsvurdering (APV), samt været fokus på supervision og ændrede pædagogiske målsætninger.

Alligevel er hyppigheden af vold og trusler om vold

ikke faldet igennem den periode, undersøgelsen har løbet. Og forekomsten af egentlig vold er markant højere, end hvad man finder i den øvrige social- og sundhedssektor.

Hvis man for eksempel ser på et repræsentativt udsnit af danske sygeplejersker, var 16,2 procent i en 12 måneders periode udsat for vold, mens voldsepisoderne for de ansatte på voksenområdet i denne undersøgelse var helt oppe på 33 procent i 2003.

Voldens karakter

I undersøgelsen er der også blevet spurgt om, hvad der skete i de forskellige voldsepisoder. Det viser sig, at der var tale om mange forskellige situationer, der udløste episoderne. Efter beskrivelserne oplevedes volden sjældent rettet personligt mod den an-

satte, men snarere mod den situation borgeren var i.

Borgeren reagerer med vold i situationer, hvor der stilles krav, eller hvor borgeren føler utryghed for eksempel ved plejehandlinger, forflytning eller travlhed. Derfor anbefales det, at man i fremtidige undersøgelser foretager mere dybtgående interviews tidsmæssigt tæt på voldsepisoden, så situationerne op til voldsepisoden kortlægges, for derved at øge muligheden for forebyggelse.

Langt de fleste arbejdspladser har en voldspolitik, og man er gode til at anmelde episoder til sikkerhedsorganisationen og ledelsen. Men set i lyset af, at voldsepisoderne og truslerne om vold ikke er faldet, peger undersøgelsen på, at der er behov for at gennemgå den aktuelle praksis og måske gennemtænke forebyggelsesindsatsen endnu engang.

Anbefalinger

Anbefalingerne i undersøgelsen er klare:

- Der må fortsat arbejdes med at bedre

de ansattes muligheder for at honorere de psykiske krav, der opleves i arbejdet med brugerne. Det er ikke nyt, men nødvendigt, hvis de negative psykiske resultater med symptomer på stress og udbrændthed skal reduceres.

- Derfor er der brug for kontrollerede studier, der undersøger forebyggelsesstrategier i forhold til stress og udbrændthed.

- Resultaterne af undersøgelsen peger også på, at man ser nærmere på virkningerne af supervision og muligheden for at øge de ansattes ressourcer.

- Der er behov for at revurdere voldsforebyggelsen, da det ikke ser ud til, at de ret omfattende aktiviteter, der har fundet sted, har haft tilstrækkelig effekt. Der har været mange forebyggelsesaktiviteter både med hensyn til det fysiske og psykiske arbejdsmiljø. De har været meget ressourcekrævende i det daglige og risikerer at „sande til“, hvis der ikke bliver foretaget en jævnlig vurdering af effekt og tilfredshed med initiativerne, konkluderer rapporten.

kl@sl.dk

SL's næstformand:

Det kræver intensiv socialpædagogik

ARBEJDSMILJØ ■ SL's næstformand Marie Sonne kan varmt anbefale, at arbejdsgiverne følger de anbefalinger om bedring af arbejdsmiljøet, som rapporten fra voksenhandicapområdet i Århus Amt foreslår.

- Undersøgelsen dokumenterer klart, at arbejdet med voksne fysisk og psykisk handicappede kræver specielt uddannet personale. Samtidig er det dokumenteret, at det slider at have følelsesmæssigt belastet arbejde.

- Derfor kan jeg kun støtte anbefalingerne om løbende supervision og løbende efteruddannelse. Samtidig understreger undersøgelsen, at det er vigtigt, at pædagoguddannelsen også beskæftiger sig med emner, der retter sig mod mennesker med adfærdsmæssige forstyrrelser.

Marie Sonne er endvidere bekymret over den tendens, der tilsyneladende er til eskalerende vold mod personalet.

- Jeg mener ikke, at man skal acceptere at blive udsat for vold, hverken privat eller på arbejdet. Så jeg synes absolut, det er på tide at se på, hvorfor volden eskalerer. Hænger det sammen med det rapporten omtaler om manglende ressourcer?

- Vi ved jo af erfaring, at hvis man slækker på den intensive socialpædagogiske indsats, er der risiko for, at beboernes tilstand forværres og dermed mulighed for stigende vold. Det følte jeg selv på min krop, da jeg i sin tid arbejdede inden for området.

- Ved udlægningen fra de store centralinstitutioner modtog vi beboere, der var dotet med medicin. Men vi besluttede i stedet for medicinen at sætte ind med intensive socialpædagogiske metoder og støtte.

- Det var et hårdt arbejde, men det virkede. Mange af dem bor i dag i egen bolig eller bofællesskab. Så det er mit budskab til vores nuværende og kommende arbejdsgivere. I skal fortsat sikre, at der kan laves socialpædagogisk arbejde af høj kvalitet og sørge for at personalets faglighed og løbende tilbyde mulighed for socialpædagogisk efteruddannelse, siger Marie Sonne.

kl@sl.dk

Screening virker ikke

Af Kurt Ladefoged

ARBEJDSMILJØ ■ Arbejdstilsynets screening af arbejdspladserne opfanger ikke problemerne med dårligt psykisk arbejdsmiljø i social- og sundhedssektoren. Det fremgår af en undersøgelse, som Danmarks Tekniske Universitet (DTU) har lavet for LO.

Ved den såkaldte arbejdsmiljøreform i 2005 skete der en radikal omlægning af arbejdsmiljøreguleringen. Fra at forebygge arbejdsmiljøproblemer blev fokus rettet mod kontrol af arbejdspladserne. Kontrollen skulle ske ved en screeningsordning for pege virksomheder med dårligt arbejdsmiljø ud.

Allerede inden reformen blev vedtaget, advarede LO om, at et halvanden times screeningsbesøg ikke muliggør en effektiv kontrol med især det psykiske arbejdsmiljø. Og det giver DTU's analyse af den hidtidige indsats efter arbejdsmiljøreformen nu LO ret i.

- Tilsynsindsatsen indfanger ikke de væsentligste arbejdsmiljøproblemer, og omlægningen af den danske arbejdsregulering har ikke haft tilstrækkelig effekt i forhold til at påvirke virksomhedernes arbejdsmiljøarbejde i en positiv retning, skriver LO-konsulent Tine Møller Kristensen i sit forord til rapporten.

- Social- og sundhedssektoren er karakteristisk ved et meget belastende arbejdsmiljø, hvor især psykiske belastninger og belastninger af bevægeapparatet bidrager til et over gennemsnitligt stort sygefravær og stor udstødning fra arbejdsmarkedet.

- Begge de nævnte arbejdsmiljøproblemer formår tilsynsindsatsen ikke at indfange, og der bliver givet alt for få rådgivningstilbud. Hermed bidrager myndighedernes tilsynsindsats til at skabe en falsk form for tryghed, når Arbejdstilsynet ikke påtaler meget alvorlige arbejdsmiljøproblemer, skriver Tine Møller Kristensen.

- Når virksomhederne blot får en neutral smiley efterlades de med det indtryk, at arbejdsmiljøet og indsatsen for arbejdsmiljøet er godkendt. Intet kan være mere forkert.

Rapporten „Arbejdsmiljø og screening i social- og sundhedssektoren“ kan downloades hos www.lo.dk

kl@sl.dk

Et pluk af relevante fagbøger

Redigeret af Jens Nielsen

Sundhed, udvikling og læring

Af Käte Akselsen og Børge Koch (red.)

Der forskes i og debatteres om sundhed i disse år, og inden for de pædagogiske fag vælter det frem med litteratur om området. I denne antologi om børn og unges sundhed kommer en række professioner til orde og giver hver deres bud på, hvordan man arbejder med sundhed i praksis. Og så går den i kødet på den almindelige opfattelse af sundhed og plæderer for en bedre koordinering af sundhedsindsatsen. Det handler ikke kun om fysisk sundhed, men i lige

så høj grad om sundhedens betydning for indlæring og sociale kompetencer. Bidragene kommer fra blandt andet socialpædagoger, læger, filosoffer og lærere, og der er både en historisk analyse af sundhedsbegrebet, en oversigt over de områder, hvor der bevidst eller ubevidst foregår en påvirkning af børnene og de unges sundhed – og så er der bud på, hvad man kan gøre rent konkret. Bogen er skrevet for studerende på seminarierne og til brug i efter- og videreuddannelserne, men kan i øvrigt bruges af alle, der arbejder med børn og unge – eller har nogle derhjemme...

Udkommet på Billesø og Baltzer. 320 sider, 298 kroner.

er helt på rene med risikoen? Sundhedspsykologien er en hastigt voksende område, som for eksempel er et godt redskab inden for rehabilitering og misbrugsområdet. Forfatteren er professor ved universitetet i Lund og har især fokus på stresshåndtering, mestring (coping), sociale relationer og sammenhængen mellem omgivelserne og den syge og dennes pårørende.

Udkommet på Akademisk Forlag. 208 sider, 249 kroner.

Pædagogik og etnicitet

Af Üzeyir Tireli

Kulturer mødes, men hvad er det så, der opstår? Ja, indimellem opstår der konflikter på trods af alle involveredes gode intentioner. De gode viljers paradoks, kalder forfatteren det. Han er lektor ved CVU Storkøbenhavn og har gennem nogle år beskæftiget sig med multikulturalitet – især i sammenhæng med uddannelse, pædagogik og opdragelse. Selvom pædagoger og lærere vil alt det gode, kommer de alligevel ofte til kort, lyder en pointe, fordi alt hvad de gør og siger og alle deres begreber kan være potentielt kritisable og 'ukorrekte'. Oftest er den pædagogiske verden meget åben over for 'de fremmede', men ikke sjældent er den det på en ureflekteret måde, som så i virkeligheden kan virke mod sin hensigt: Er det for eksempel en god ting at ansætte en etnisk tyrker til at tage sig af kontakten med de tyrkiske forældre? Er det inkluderende eller ekskluderende, spørger forfatteren. Det siger sig selv, at spørgsmålet og bogen først og fremmest er henvendt til studerende og professionelle, der arbejder med etniske minoriteter.

Udkommet på Akademisk Forlag. 240 sider, 249 kroner.

Sundhedspsykologi – en introduktion

Af Sven Ingmar Andersson

Hvad betyder livsstil for vores sundhed? Det er et grundlæggende spørgsmål inden for sundhedspsykologi, hvor man ser nærmere på, hvorfor vi agerer, som vi gør, og på hvordan psyke og fysik hænger sammen. Hvor stor en rolle spiller det psykosociale for sygdom og sundhedstilstand? Og hvorfor er det nu, at så mange mennesker fortsætter med at ryge, selvom de

Noter

Usikker fremtid på personalefronten

Nogle steder er det allerede et problem, om fem år vil problemet være dramatisk, og i 2015 vil der mangle mellem 6.000 og 9.000 ansatte i det offentlige. Og det er specielt social- og sundhedsområdet, der vil mærke manglen på kvalificeret personale. Det viser en rundspørge, Ugebrevet A4 har lavet blandt landets arbejdsformidlinger. Det bekymrer Kommunernes Landsforening, som vil satse mere på rekruttering og fastholdelse. Fra arbejdsformidlingerne lyder det, at det er nødvendigt at øge plejesektorens anseelse – for eksempel gennem en højere løn, lyder et af de gode råd.

jni

For tidligt fødte risikerer ADHD

Med den stadigt bedre udviklede teknologi kan lægerne redde flere og flere for tidligt fødte børn. Men de for tidligt fødte børn har større risiko for at udvikle ADHD, det der også kaldes DAMP, end børn, der er født til terminen. Det viser ny dansk forskning. Man regner med, at mellem 2 og 5 procent af alle skolebørn trækkes med ADHD, som gør dem utilpassede, svækker deres sociale kontakter og gør mange af dem til klassens 'problembarn'. Rygning og alkohol er blandt de faktorer, der udløser for tidlig fødsel, og forskerne bag undersøgelsen opfordrer derfor til øget information om risikoen ved røg og alkohol under graviditeten.

jni

Balancegang i en lille verden

Pres og trusler er ikke sjældne, når socialarbejdere på Færøerne griber ind og for eksempel tvangsfjerner børn i de små samfund, hvor alle kender alle. Klientgørelsen virker meget voldsomt i et så lille samfund, fortæller Finnur Helmsdal

Af Jens Nielsen
Foto: Bente Wallander

FÆRØERNE ■ Ordene falder med den særlige vægt, som dansk med færøsk accent har:

– Som socialarbejder er man ofte udsat for pres og endda for trusler. Der er virkelig brug for at balancere mellem hjerte og hjerne.

Finnur Helmsdal kigger rundt på sine tilhørere. Han taler på forårets store nordiske konference om fremtidens sociale arbejde, og hans emne er, hvordan det er at udføre socialt arbejde for børn og unge i små samfund som de færøske. Og det er ikke let, når det så at sige er naboens børn, man har med at gøre.

– Klientgørelsen virker meget voldsomt i et lille samfund. Der kan forekomme trusler, men du er så godt som altid udsat for et mere eller mindre direkte psykisk pres, hvis man som socialarbejder har grebet ind i en families liv. De kan sladre om dig, de kan ignorere dig eller dine – de kan finde på så meget. Og tidligere kunne et familiedlem, hvis han havde en eller anden position i nærområdet, måske bruge eller misbruge denne, konstaterer han og understreger, at udviklingen på dette område går i den rigtige retning.

Finnur Helmsdal er en veteran inden for det sociale arbejde på Færøerne, både med sin tid som forstander ved Færøernes Børnehjem og som politiker i Lagtinget for løsrivelsespartiet Republikanerne. Og han er

særdeles kritisk over for den færøske socialpolitik og ørigets socialpolitiske kultur – en kultur, der giver socialarbejderne dårlige vilkår.

– Sociale problemer diskuteres ivrigt, men socialpolitik er meget lidt omdiskuteret. Færøerne er fortsat meget præget af det danske. På mange måder er den færøske forvaltning en kopi af den danske model, og det er næppe heldigt, at et lille samfund med 48.000 indbyggere kopierer et langt større land. Det betyder, at der mangler forankring af ansvarsfølelsen i det politiske og forvaltningsmæssige system, mener Finnur Helmsdal, der i de sidste to år har haft orlov fra sin forstanderstilling, fordi han blev valgt ind i Lagtinget.

– Færøerne bruger tre syvendele af alle offentlige midler på sociale formål, men politikerne kender ikke noget til den konkrete lovgivning. Det er legitimt at være ligegyldig i forhold til socialpolitikken, siger han.

– Jeg vil komme med den påstand, at vi bruger mere tid på overvejelser, kontrol og efterregning, end vi bruger til målrettet socialt arbejde, siger Finnur Helmsdal.

Hold fast i fagligheden

Mens Færøerne ifølge Finnur Helmsdal ikke har de store integrationsproblemer og ikke døjer med narkomisbrug af tungtve-

jende karakter, så er der andre hindringer, når det handler om det nære sociale arbejde på børn og unge:

– Janteloven fylder meget, og den dybe religiøsitet er også noget, der gør det svært at ændre opfattelsen af det sociale område, siger han.

Sammenholdt med den politiske ligestilling over for socialpolitikken giver det svære arbejdsbetingelser, og de gøres endnu mere komplicerede af, at arbejdet foregår i et lille samfund, hvor alle kender alle.

– De fleste i det omgivende samfund kender de voksne, der er involveret i en sag, og de blander sig på de voksnes vegne. Denne personlige forvaltning betyder, at forholdet mellem klienten og socialarbejderen altid er mere skævt, end det ville være i forvejen, fortæller Finnur Helmsdal.

Først og fremmest skal man som socialarbejder derfor arbejde ekstra hårdt for at sætte sig igennem og insistere på, at det er barnets, og ikke de voksnes tarv, der skal varetages:

– Her gælder det om at holde fast i fagligheden. Det er vigtigt i første omgang at stadfæste, at barnet er svigtet. Og en afgørelse må og skal bunde i fagligheden. Så kan den begrundes og forsvares over for det lille samfund. Ellers bliver den bare set som en straf til forældrene, siger Finnur Helmsdal.

Han er ikke i tvivl om, at den tætte kontakt betyder, at der indimellem forekommer selvcensur:

– Det har det helt sikkert gjort i ret stor udstrækning. Nogle har tænkt sig en eller flere gange om i efterfølgende sager, og det forekommer nok også stadig. Men det afhænger af, hvor stor den professionelle kompetence er, siger han.

Finnur Helmsdal peger på, at man er ved

at tage konsekvensen af, at børneforsorgsarbejdet er svært og ofte uprofessionelt i de helt små kommuner. Beslutninger om for eksempel fjernelse af et barn, bliver truffet af et børneværn, som hører under kommunen. Men hvor der før kunne være meget få indbyggere i kommunen, og børneværnets medlemmer derfor ofte var i familie med eller naboer til den familie, det handlede om, har man nu besluttet, at der skal være mindst 1.500 indbyggere for hvert børneværn og børneforsorgsadministration.

Svigtede grupper

Men selvom det går den rigtige vej på en række områder, er der fortsat grupper, der falder igennem i de små samfund:

- Ofte ser vi børn, som er svigtet af systemerne – som er faldet ud af skolen og så videre, og hvor indsatsen ofte er kommet for sent eller helt mangler, fortæller Finnur Helmsdal.

Et af de områder, hvor der er problemer med at give den rigtige hjælp, er i forhold til de relativt mange helt unge mødre.

- En intens indsats over for denne gruppe virker helt logisk – men den mangler, konstaterer Finnur Helmsdal.

Hvor mange unge kvinder, det handler om, kan han ikke sige:

- Vi er et u-land, når det drejer sig om statistik. Derfor kan jeg ikke sætte noget tal på. Men hvad er mange? En kan være en for mange. Nogle helt unge mødre er helt sikkert i risikogruppen, selv om de ikke får deres barn fjernet, eller der bliver sat ind med vidtgående foranstaltninger. Spørgsmålet om barnet bliver fjernet eller ej, er i

den sammenhæng ikke en brugbar indikator for, hvordan deres situationen er – ganske enkelt fordi det hverken er en selvfølge eller en tradition, at børn i denne situation bliver fjernet. Nogle bliver fjernet og andre ikke. Det beror ganske enkelt på, hvem som har varetaget sagen, siger han.

Finnur Helmsdal peger på, at de unge mødre på Færøerne ikke kan sammenlignes med den tilsvarende gruppe i Danmark – der er for store forskelle på gruppernes forhold til misbrug, prostitution og familietilknytning, siger han – men han tror på, at der også på dette område kommer til at ske ændringer:

- Måske vil vi se et ændret billede af denne problematik i fremtiden. Dette skal ikke forstås som, at jeg er ellevild med fjernelse af børn – jeg efterlyser bare en politik på området og en fornuftig og indsats, der gør en forskel.

I en snæver kreds

Et af problemerne omkring anbringelser af børn har tidligere også været knyttet til de små samfund. Tidligere var børneværnet struktureret med værn i hver enkelt af de små kommuner, som ofte kun talte et par hundrede indbyggere. Det siger sig selv, at det, at indgrebene skulle foretages i en så snæver kreds, har gjort det at gribe ind

– Færøerne bruger tre syvendedele af alle offentlige midler på sociale formål, men politikerne kender ikke noget til den konkrete lovgivning. Det er legitimt at være ligegyldig i forhold til socialpolitikken.

Finnur Helmsdal

langt sværere. Hvis det ikke var familien, værnets medlemmer skulle gribe ind over for, så var det naboerne.

Nu er systemet ændret, så der skal være mindst 1.500 indbyggere for hvert børneværnsudvalg, og det løser en del af problemet, siger Finnur Helmsdal.

Men fra sit sociale arbejde har han også alt for god kendskab til alt for mange sager, hvor sager om omsorgssvigtede og mishandlede børn er

blevet ignoreret, og hvor indgrebet er kommet for sent.

- Langt hen af vejen har man ikke gjort noget – eller i hvert fald gjort det for sent. Men når man griber ind, så bliver barnet i første omgang anbragt på institution og derefter sendt i familiepleje, fortæller Finnur Helmsdal.

- Historisk set har slægten været det naturlige sted at anbringe børnene. Da det sociale område blev professionaliseret, så vendte man sig mod professionelle familieplejere. Men nu er man ved at vende tilbage til slægtsanbringelser – ganske enkelt fordi man følger udviklingen i de øvrige nordiske lande.

- Det skyldes som ikke en direkte politisk beslutning eller praktiske grunde, nej, jeg tror, det hovedsaglig er på grund af, at det gør man i de andre nordiske lande. Længere er den ikke. På den anden side har impulserne fra de andre nordiske lande nok fået os til at tænke dybere over spørgsmålet, siger Finnur Helmsdal.

I alt er 70 børn anbragt i plejefamilier eller på døgninstitution.

- Men uanset hvad, så er det jo aldrig særlig langt væk. Alle ved, hvem der har grebet ind, og det er desværre ikke så sjældent, at man som socialarbejder føler sig presset og set skævt til, siger Finnur Helmsdal.

jni@sl.dk

Finnur Helmsdal er en veteran inden for det sociale arbejde på Færøerne. Og han er særdeles kritisk over for den færøske socialpolitik og ørigets socialpolitiske kultur.

Stiftende generalforsamlinger i SL's nye kredse

Tid og sted for efterårets stiftende generalforsamlinger i SL's nye kredse, der erstatter de nuværende amtskredse fra 1. januar 2007. Læs mere på de nye hjemmesideadresser

SL Nordjylland

www.sl.dk/nynordjylland
www.sl.dk/nordjylland/kort

Stiftende generalforsamling

Onsdag den 27. september 2006 kl. 15.30.
Indskrivning fra kl. 15.00
Sted: Vejgaardshallen, Aalborg.

SL Østjylland

www.sl.dk/østjylland
www.sl.dk/østjylland/kort

Stiftende generalforsamling

Tirsdag den 26. september 2006 kl. 17.00 – 22.30.
Kl. 17 – 18 indskrivning, spisning og underholdning
Sted: Centralværkstedet, Værkmestergade 7, 8000 Århus C

SL Lillebælt

www.sl.dk/lillebælt
www.sl.dk/lillebælt/kort

Stiftende generalforsamling

Torsdag den 28. september 2006 kl. 16.00
Indskrivning fra kl. 15.30
Sted: Lillebæltshallerne, Færøvej 74-76, 5500 Middelfart

SL Midt- og Vestjylland

www.sl.dk/midtogvestjylland
www.sl.dk/midtogvestjylland/kort

Stiftende generalforsamling

Onsdag den 20. september 2006 kl. 19.30 – 20:00
Kl. 16:00 – 19:30 indskrivning, underholdende indslag og middag.
Sted: Herning Kongrescenter.

SL Syddjylland

www.sl.dk/syddjylland
www.sl.dk/syddjylland/kort

Stiftende generalforsamling

Mandag den 18. september 2006 fra kl. 16.00
Indskrivning fra kl. 15.00
Sted: Vejen Kongrescenter, Askovvej 50, 6600 Vejen

SL Storstrøm

www.sl.dk/storstrøm
www.sl.dk/storstrøm/kort

Stiftende generalforsamling

Torsdag den 14. september 2006 kl. 17.00 – 19.00.
Indskrivning fra kl. 16.00.
Sted: Medborgerhuset, Skovvej 2, 4760 Vordingborg

Handicapinstitutioner føler sig snydt

Mens protesterne over spareplanerne i Århus Kommune vælter ind på rådhuset, sidder kommunens børne- og voksenhandicapinstitutioner og føler sig snydt. De mener, at kommunen i forbindelse med overtagelsen af institutioner fra amtet havde lovet at frede dem i to år. Men i kommunens budgetudspil lægges der op til besparelser på 7,3 millioner kroner i både 2007 og 2008 på børne- og unge-området, mens der på voksenområdet skal spares 11 millioner om året i de næste to år. Kommunens behandling af budgettet fortsætter sommeren over – og det ventes protesterne også at gøre.

jni

Udviklingshæmmet succes i skoven

Et jobprojekt, hvor udviklingshæmmede har fået arbejde som skovhjælpere, er blevet så stor en succes, at Skov- og Naturstyrelsen vil udvide projektet. Siden efteråret 2005 har otte udviklingshæmmede været ansat til at hjælpe med skov- og naturpleje i Vestskoven ved København, og de besøgende i skoven har været så glad for de nye medarbejdere, at styrelsen åbner op for flere ansatte.

jni

Tidligere misbrugere i uddannelse

Den 1. februar 2007 CVUAlpha og Kolding Pædagogseminarium et hold af den to-årige misbrugsvejlederuddannelse på Jydsk Pædagog-Seminarium, CVUAlphas afdeling i Randers. Uddannelsen henvender sig til tidligere misbrugere, som har været ude af deres misbrugsbehandling i minimum to år samt til andre med indsigt, erfaring eller interesse for arbejde med misbrug og afhængighed. Hidtil har uddannelsen kørt i Kolding men nu også i Randers, hvor der optages max. 28 studerende. Ansøgningsfristen er den 1. oktober 2006.

Yderligere oplysninger på www.jpsem.dk, www.kpsem.dk og www.cvualpha.dk

kab

SL Midtsjælland

www.sl.dk/midtsjælland
www.sl.dk/midtsjælland/kort

Stiftende generalforsamling

Mandag den 11. september 2006 kl. 16.00 – 19.00

Indskrivning fra kl. 15.00

Sted: Ringsted Kongrescenter, Nørretorv 22, Ringsted

SL Nordsjælland

www.sl.dk/nordsjælland
www.sl.dk/nordsjælland/kort

Stiftende generalforsamling afholdes

Torsdag den 28. september 2006 kl. 15.30 – 19.30

Sted: Pharmakon, Milnersvej 42, 3400 Hillerød.

SL Storkøbenhavn

www.sl.dk/storkøbenhavn
www.sl.dk/storkøbenhavn/kort

Stiftende generalforsamling

Onsdag den 20. september kl. 16.30 – 22.00

Sted: DPU, Tuborgvej 164.

SL Bornholm

www.sl.dk/bornholm
www.sl.dk/bornholm/kort

Stiftende generalforsamling

Fredag d. 29. september 2006 kl. 17.30 – 19.

Spisning fra kl. 19.30.

Sted: Storegade 38, Rønne.

Overgreb og overlevelse i børne(for)sorgen

Oskar Plougmand, der den sidste tid er blevet kendt for sin bog: En inspektør banker på, har netop udgivet en ny bog, *Overgreb og overlevelse i børne(for)sorgen*. Ideen hertil fik Plougmand fra de mange tilbagemeldinger, han fik fra tidligere ansatte og anbragte i børneforsorgen, når han var ude og fortælle om sin tid som inspektør i børneforsorgen

Af Torsten Erlandsen,
uddannelsespolitisk
konsulent i SL

I sin nye bog er Plougmand optaget af, hvordan det kunne gå til, at så mange forstandere og medarbejdere i børneforsorgen i 1960'erne var så rå og brutale over for de anbragte børn, men også hvorfor så mange blot så passivt til, selv om de vidste, hvad der foregik. Derudover er han optaget af de strategier, som mange børn og voksne udviklede for at overleve under disse forhold.

Det skal anføres, at Plougmand både i starten og slutningen af bogen gør opmærksom på, at bogen ikke er en beskrivelse af dansk børneforsorg generelt i 1960'erne, men et tidsbillede af de institutioner, hvor han fandt forholdene dybt kritisable og forkastelige, og hvor han senere, fra de anbragte børn og unge samt medarbejdere, har fået deres oplevelse og beskrivelser af forholdene.

Bogen er inddelt i fem dele. Første del beskriver, hvad en døgninstitution var i 1960'erne. Her er Plougmand blandt andet inde på det ofte lidt oversete fænomen, at datidens døgninstitutioner også fysisk signalerede magtforholdene og børnenes plads i hierarkiet. Derudover beskrives døgninstitutionen i 1960'erne som en totalinstitution med fællestræk fra andre totalinstitutioner så som fængsler, militære enheder, koncentrationslejre og fanatiske trosretninger. Endelig beskrives forholdene i børneforsorgen generelt ud fra en række personlige beretninger.

Anden del er overvejelser over, hvorfor man gjorde, som man gjorde? Plougmand indkredser et kompleks af faktorer. For eksempel en meget autoritær ledelsesstil, for få ansatte og endnu færre uddannede, ofte et fundamentalistisk religiøst grundlag, en indelukket kultur præget af afmagt og udbrændthed. Plougmand er ikke ude efter at finde syndebukke, men at finde forklaringer. Han er også kritisk over for det, han selv repræsenterede dengang, nemlig tilsynet. Han viser, at helt op i direktoratet lukkede man øjnene. Man vidste godt, at den var gal, men, som man sagde, man kunne jo ikke afskedige alle de umulige forstandere. Derfor lukkede man øjnene og håbede på, at med tiden ville der ske forbedrin-

ger. Det skete der heldigvis også, men som bogen viser, betaler mange i dag prisen for, at det tog så lang tid.

Tredje del er beretninger om de forskellige strategier, som både børn og voksne anvendte for at overleve i disse systemer. Det viser sig at være overlevelsesstrategier, som også kendes fra andre totalinstitutioner. Og når valget er mellem at overleve eller gå til grunde, er det ikke altid de pæneste strategier, der kommer til anvendelse.

Fjerde del samler op og sammenligner børnenes og de voksnes strategier, og Plougmand stiller spørgsmålet om ikke, der grundlæggende er tale om de samme mekanismer, selv om der for Plougmand ikke er tvivl om, at selv om det har været slemt for de voksne, har det været værre for børnene. Og det dokumenteres, at begge parter tydeligt betaler priser herfor i dag.

Femte del er nogle korte eksempler fra en anderledes pædagogisk tilgang.

Bogen er desværre stadig aktuell, fordi den viser hvor galt, det kan gå, hvis en institution ledes despotisk, og hvis den og medarbejderne ikke er klædt på til at tackle de problemer, man møder. Lige som de anbragte børn ikke var født som onde og vanartede, var de ansatte og lederne heller ikke bare onde mennesker. Men de begyndte at opføre sig ondt, fordi de ikke magtede opgaven. De var simpelt hen ikke klædt moralsk og pædagogisk på til opgaven. Derfor bør bogen have en naturlig plads i uddannelsen til pædagog. Hertil kommer, som Plougmand også er ind på, at vi ser de samme fænomener i dag, når folk er i pressede situationer, de ikke kan magte.

Rent teknisk kunne man dog have ønsket sig en lidt strammere redigering – både i den tekstmæssige opsætning og i den gentagne brug af samme citater.

Overgreb og overlevelse i børne(for)sorgens udgivelse er sponsoreret af SL. Bogen er på 212 sider og koster 225 kroner.

Den kan bestilles hos Forlaget Dimon mail: oskaro@tiscali.dk

Fagligt netværk for SL-medlemmer, der arbejder med senhjerneskadede og bevægelseshandicappede

Landsmøde og konference d. 31. oktober og 1. november 2006

Sted: Pejsegården, Søndergade 112, 8740 Brædstrup

Deltagerkredsen: Fagligt netværk for SL- medlemmer der arbejder med senhjerneskadede og bevægelseshandicappede mennesker.

Medlemskab til fagligt netværk er gratis. Tilmeldingsblanket i *Socialpædagogen*.

Pris: 1800 kr. for enkeltværelse og 1400 kr. for dobbeltværelse (1950/2350 kr. for ikke medlemmer).

Program:

Tirsdag den 31. oktober

09.30-10.30 Indskrivning og morgenkaffe
10.30-12.00 **Landsmøde** ifølge vedtægterne

Herefter er der konference med følgende indhold:

13.00-17.30 workshops fordelt over 2 seancer.
Workshops:
1. Hjerneskade og psykiatri. Der vil blive formidlet grundlæggende viden om dobbeltdiagnosen hjerneskade og psykiatri / ved neuropsykolog Anders Degn Pedersen
2. AFASI. Hjerneskade og kommunikation – arbejdet med afasiramte i fase 3. I overgangen fra intensiv genoptræning til dagligdag, skal den ramte

lære at „leve“ med sine vanskeligheder / ved logopæd. Frank Petersen

3. 0-tolerance. Hvad er det og hvordan arbejder vi med det? Balancen mellem det grænseoverskridende pga. hjerneskaden og pædagogens psykiske arbejdsmiljø / ved psykolog Flemming Kjærbøl.

4. Nyeste viden om hukommelsesprocesserne. De nyeste teorier om hukommelse, forskningen bag og omsættelse af denne viden i rehabiliteringen / ved specialist i neuropsykologisk rehabilitering Mugge Pinner. NB. 12.45 – 15.15 og 15.30 – 18.00

5. Relationspædagogik. Som pædagoger skal vi kunne definere vores faglighed i forhold til at indgå i tværfaglige teams / ved Jan Hoby – LFS.

- Uddybende indhold af de enkelte workshops kan findes på SL's hjemmeside under fagligt netværk fra ca. 1. august.

Onsdag den 1. november

9.00-12.00 Keld Fredens. Læge, tidligere udviklingschef på Vejlefjord.
Hjernen er en blindtarm på kroppen.
13.00-15.00 Birgitte Gammeltoft, specialergoterapeut.
Sansestimulering – Sanseintegration til voksne med senhjerneskade.

Tilmeldingsfrist senest 15. september 2006.

Tilmeldingsblanket til fagligt netværk til landsmøde og konference d. 31. okt. og 1. nov. 2006

Navn _____ Cpr. Nr. _____

Adresse _____ Postnr. og by _____

Tlf. privat _____ Tlf. arbejde _____

Arbejdssted _____ EAN nr. (Skal udfyldes) _____

Stilling _____ Enkeltværelse Dobbeltværelse

Jeg ønsker at dele værelse med _____ Vegetarmad

Workshop, jeg ønsker

Kl. 13.00 – 15.00 1. 2. 3. 4. 5.

Kl. 15.30 – 17.30 1. 2. 3. 4. 5.

Sendes til Kurt Schimmel SL, Brolæggerstræde 9, 1211 København K – du kan også tilmelde dig på www.sl.dk/aktuelt/kalender

Fusion ja tak – uuddannede nej tak

PÆDAGOG Finn Larsen
(Modtaget d. 24.7.2006)

„Under“ debat i *Socialpædagogen* nr. 14/2006 vil jeg godt kommentere Flemming Holm. Som han skrev, kom i snak ved en fødselsdag med „Kim“ som er aktiv i BUPL: og disse to gerne så, at BUPL og SL blev fusioneret. Dette initiativ vil jeg meget gerne støtte. Men KUN på betingelse af, at der IKKE er uuddannede med i vores forbund (skal dog nævne, at mine „kollegaer“ også er medlem af SL). Som Per Værum Mikkelsen skriver i sin artikel „UFAGLÆRTE UD AF INSTITUTIONERNE“ (debat *Socialpædagogen* nr.14/2006), vi kan og SKAL såsandelig ikke være bekendt, overfor de mennesker vi har med at gøre, ikke at be-

handle dem med værdig respekt. Jeg arbejder selv til daglig på et beskyttet værksted, som eneste uddannet pædagog (er også udd. som håndværker) samtlige af mine såkaldte „kollegaer“ ikke alene får de en bedre løn (er selv på løntrin 31 + tillæg), men ikke en af dem kan udfærdige en rapport på fornuftig vis, selvom der udøves rapporter til eksempelvis folk som er i arbejdsprøvning. Vi arbejder også dagligt med brugere både psykisk/fysisk udviklingshæmmede. Vi bruger jo heller ikke „slagtere“ som kirurger (selvom der er mangel på disse) til at operere os vel ??? Fortsætter dette, vil jeg melde mig ud af SL og melde mig ind i BUPL (hvis de vil modtage mig) ellers melder jeg mig ind i DET FAGLIGE HUS.DK (til cirka 1/2 pris).

SL's Arbejdsskadeenhed

Har du været udsat for en arbejdsskade – og har brug for rådgivning, kan du kontakte Arbejdsskadeenheden i SL, Brolæggerstræde 9, 1211 København K, telefon 3396 2800 mandag-fredag mellem kl. 10-15.

På SL's hjemmeside www.sl.dk/arbejdsskade kan du blandt andet finde pjecen „Er du kommet til skade på jobbet“.

Grib muligheden... Før den forsvinder!

Mads Bilstrup
Fællestillidsrepræsentant for DS Århus Kommune
Gert Landergren Due
Fællestillidsrepræsentant for SL Århus Kommune
(Modtaget d. 25.7.2006)

Nedenstående er et udtryk for en lokal vinkel på de igangværende fusionsforhandlinger imellem DS og HK. I Århus kommune ser vi som FTR for henholdsvis DS og SL nogle andre muligheder end dem der udspiller sig i den igangværende fusionsdebat. Nemlig muligheden for en fusion eller et strategisk samarbejde imellem de to organisationer.

Den 1/1 2007 bliver SL primært et kommunalt fagforbund. Dvs. at SL og DS på flere afgørende punkter får et endnu større interessefællesskab. At de socialpædagogiske institutionerne flytter over i kommunen medfører at alt fra visitation, over anbringelser/foranstaltning og til efterbe-

handling nu samles under en myndighed. Dette betyder ligeledes at socialrådgivere og socialpædagoger fremover i endnu større grad bliver naturlige samarbejdspartnere. Samtidig vil der formodentlig være et øget pres på de ansatte – også her vil vi kunne stå sammen og undgå at blive „spillet ud“ imod hinanden.

Det vil derfor være naturligt, at DS/SL bliver samarbejdspartner, når udviklingen og retningen i socialt arbejde fremover skal diskuteres. Her besidder vi til sammen en faglig viden, som ingen kan eller vil kunne komme uden om. Vi vil, efter en fusion/samarbejde, repræsentere socialpædagoger og Socialrådgivere i hele det socialfaglige system.

Allerede i dag er der mange steder et arbejdspladsfællesskab, der rækker ud over den praktiske løsning af opgaver. En fælles socialfaglig profil, selvfølgelig med forskellige vinkler. Vi oplever i høj grad, at de to faggrupper har fælles mål og tilgange til det sociale arbejde, samtidig med respekt for deres forskelligheden.

Socialpolitisk har både DS og SL en lang tradition for at markere sig holdningsmæssigt til støtte for de socialt vanskeligt stillede borgere i samfundet. Muligheden for fortsat at sætte dagsordenen, vil i høj grad blive styrket via enten en fusion eller nært samarbejde.

Fremtiden tilsiger at de faglige organisationer skal være større. Både på grund af medlemsservice og gennemslagskraft i forhold til arbejdsgiveren og politikere. I denne situation må det afgørende kriterium for, hvem der er mulige partnere, være de ovennævnte overvejelser. Altså, de sammenfald der er, de to organisationer imellem, omkring socialfaglige profil, socialpolitik og endelig betydningen af den nye kommunale organisering.

På baggrund af det ovenstående kan vi kun opfordre til, at de kompetente organer i henholdsvis SL og DS også påbegynder en dialog om mulighederne for en fusion/et strategisk samarbejde.

Svar på Tommy Gjøl's indlæg i nr. 15

Kjeld Krageskov
Klosterbanken 18
Slagelse
(Modtaget d. 28.7.2006)

Dine småspydigheder gider jeg ikke beskæftige mig med!

Hvis du nu havde hørt den P1 Radioudsendelse „Lige Lovligt“ (hvor jeg blandt andet medvirker) ville du, som er ansat i Kriminalforsorgen, have hørt – at blandt andet her er man ikke omhyggelige og dygti-

ge nok til at følge op på den pålæg som retten i sin straffeudmåling har lagt vægt på skal iværksættes over for den dømte.

Skete dette, bedre end nu, kunne hævelsen af de straffe vi fremtidigt bør idømme, for fx. rådden bilkørsel, holdes lidt nede!

Alle som beskæftiger sig med disse emner ved jo da godt at der ikke findes „hokuspokus-løsninger“ mange tiltag skal gøres – herunder også strengere straffe!

Nekrolog

Lena Hvas

Lena Hvas, 53 år, er død den 20 juli 2006 efter kort tids sygdom.

Lena Hvas er uddannet fra socialpædagogisk Seminarium i Esbjerg juni 1980. Efterfølgende var hun ansat som støttepædagog ved Bramming Kommune og senere Teglgavens Børnehave i Esbjerg.

Lena Hvas kom til Pensionatet Sysseting i 1986, hvor hun i de 20 år, der næsten er gået, blandt andet har fungeret som praktikvejleder og tillidsrepræsentant.

Vi mindes Lena Hvas som en meget dygtig og vellidt pædagog, som havde situationsfornemmelse og overblik. Vi var altid klar over, når Lena havde

været på arbejde, for hun havde sans for at skabe hyggelige rammer for børnene og fik tingene gjort færdig på en rolig og saglig måde. Lena var effektiv i det pædagogiske arbejde og var aktiv i forbindelse med ferieture, udflugter og arrangementer ud af huset.

Kære Lena, vi er chokerede over, at du ikke er hos os mere, og det er med sorg, vi siger farvel til dig. Vi tænker på dig med varme, og det bliver et stort savn, at du ikke længere er blandt os. Tak for det du gav os. Vores tanker går til hele din familie og efterladte.

Æret være Lena Hvas' minde.

På vegne af Pensionatet Sysseting
Susanne Rask

DSI taler diskrimination med ministeren

For nogen tid siden fremsatte DSI ideen om lovgivning mod diskrimination af handicappede. De nuværende regler, der er baseret på frivillighed, er ikke nok, for der er fortsat alt for mange eksempler på, at handicappede holdes ude af uddannelserne, arbejdsmarkedet, og at for eksempel nybyggeri ikke overholder tilgængelighedsreglerne. På mødet fik DSI at vide, at regeringen nu vil se nærmere på behovet og mulighederne for at lave en sådan lovgivning. Og tilsyneladende ligger regeringen som udgangspunkt ganske tæt på den linie, DSI har udstukket i et notat, der kan findes på DSI's hjemmeside: www.handicap.dk/rettigheder.

jni

Forældre henvender sig selv

En ny statistik, som Ankestyrelsen har lavet for Socialministeriet, viser blandt andet, at i 48 procent af de nye afgørelser om anbringelse er sagen om anbringelse rejst ved en henvendelse fra forældremyndighedsindehaver. Til det siger socialminister Eva Kjer Hansen (V): „Det er tankevækkende, at så mange anbringelser udspringer af forældrenes henvendelser. Jeg ser det som et tegn på, at mange forældre ønsker hjælp til at tackle deres børn. Hvis man tager udgangspunkt i forældrenes ønske om hjælp og arbejder med at give dem bedre redskaber til at tackle forældrerollen tror jeg, at det kan være med til at forhindre, at en anbringelse bliver nødvendig.“

Til Kristeligt Dagblad siger Bente Bose-rup, Souschef i Børns Vilkår:

„Der skal meget til før, at en mor går til myndighederne og fortæller, at hun ikke længere kan tackle eller passe sit barn. Og det tyder på, at mange børn leve i familier med store problemer i alt for lang tid, inden der gribes ind.“

Statistikken er en del af anbringelsesreformen der trådte i kraft ved årsskiftet og skal sørge for en løbende overvågning af anbringelser i Danmark.

kab

NETKASSEN

Spar portoent!

– Med Netkassen kan du søge om feriedagpenge over nettet. Klik ind på www.netkassen.dk og se et filmklip om, hvor let Netkassen er at bruge.

Michael Edahl,
civiløkonom,
stud.psych., stud.scient.
Sølvagervej 4
4293 Dianalund

Konflikter gør os syge

Læserbreve:

Socialpædagogen er forpligtet til at optage alle læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 400 ord, svarende til cirka 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

Synspunkter:

Bringes efter en redaktionel vurdering. Vi optager kun synspunkter fra medlemmer og abonnenter. Synspunkter må højst fylde 2.000 ord svarende til cirka 10.000 anslag.

Læserbreve og synspunkter der bringes i bladet offentliggøres også på internettet.

Vi modtager helst indlæg pr. e-mail: redaktionen@sl.dk, men indlæg kan også sendes til: Socialpædagogen, Brolæggerstræde 9, 1211 Kbh. K, tlf. 3396 2800.

Deadline for læserbreve til nr. 17/06 er mandag den 14. august 2006 kl. 12.00.

En eller anden skrev for nogle år siden noget i retning af: „Den største kilde til ufred / det er – mærkværdigvis – / vor store kærlighed / til fred for hver en pris“.

Et eller andet sted tror jeg, at man så småt er begyndt at erkende sandheden i udsagnet, omend det er med ordene: „Konflikter gør os syge“.

Her er jeg mærkværdigvis næsten ganske enig i det sidste! Og lad os så lige få afskaffet noget af al den lidelse. Tro det eller ej, det er forbavsende enkelt!

Først må vi have begrebet konflikt præciseret. Jamen er det ikke noget med at være på barrikaderne og svinge vildt med fanerne i håbet om at slå modstanderen i gulvet med den vildtsvingende fane ved samme lejlighed?

Nej! der er blot sat ord på konflikten – og sat en hel del følelser i spil, med andre ord: konflikten er blevet bragt for dagens lys. Det der med barrikaderne: det burde hedde konfrontation!

Konflikt i ordets egentlige forstand drejer sig om at have modstridende interesser, og de kan aldrig undgås, al den stund mennesker er tvunget af de fysiske omstændigheder til at befinde sig forskelligt i rum/tids-kontinuumet og derfor (med „tiden“ som en vigtig, forstyrrende faktor) også er tvunget til at anskue verden forskelligt. Bytter to mennesker plads, får de hvert et nyt synspunkt – men ikke det samme, som de hver især havde før, idet de får det samme „syn“ på forskellige tidspunkter, hvilket kan være afgørende for, hvordan deres udvikling forløber. Dog; hvis de bytter plads, og tidsfaktoren er knap så afgørende, så kan det faktisk lade sig

gøre at blive enige og opnå såvel fred som retfærdighed. (Og husk: Uden konflikt – ingen udvikling, jvf. eks. Cullberg).

„At bytte plads“ i mental forstand er såre enkelt: man gør bare, som man lærer på universitetet – hvis man ikke har været så heldig at gennemføre gymnasiet uden det helt store fravær, for dér lærer man det også: man lytter til hinanden, og kritiserer ikke hinandens argumenter, før de er fremført i deres helhed! Og så gør man i øvrigt bedst i lige at reflektere lidt over den andens argumenter, så man ikke risikerer, at munden løber hurtigere, end hjernen kan følge med. På den måde får man også udvist respekt over for den andens tanker, og dermed også udvist respekt over for sit medmenneske – det er at tage den anden alvorligt. I øvrigt: det dér med at tage sit medmenneske alvorligt er en grundsubstans i begrebet kærlighed – det er ikke nok at (for)elske (sig i) den anden, kærlighed er også alvor!

Ingen facitliste

„Jamen! Inden for humanioraen – og når man arbejder med mennesker, der findes jo ingen facitliste.“ Det er korrekt.

Men det er ikke korrekt på den baggrund at ræsonnere, at så er den ene mening lige så god som den anden.

Det skal være kort – og derfor bliver det upræcist, men ideen er god nok: Tre pædagoger skal fremstille et brønddæksel, inden man åbner børnehaven for de kære små. Der bliver behov for konstanten PI. Den ene mener at

kunne huske, at PI vistnok var 1,4142. Den anden mener, at det vistnok snarere er 3. Den tredje mener dog at vide, at PI er 22/7.

PI ER 1,4142 – og noget mere. PI er også 3, og en smule mere. PI er også 22/7 og en lille smule mindre. Værdien kendes ikke nøjagtigt – der er intet facit. Men; i praksis må vi desværre konstatere, at vi ikke kan lade os nøje med laveste fællesnævner. 1,4142-løsningen medfører lige som 3-løsningen, at brønddækslet skvatter i brønden. Kun 22/7-modellen gør, at dækslet kan lukke af for risikoen for at ungerne falder!

På tilsvarende vis: Den ene mening er ikke nødvendigvis lige så god som den anden eller tredje. Det er hvorvidt meningen stemmer overens med det, vi kan observere i den virkelige verden, der afgør, hvad der tilnærmelsesvist er det rigtige. Den mening, der dækker over de fleste reelle forhold, er den mening, der har mest ret. Altså: det vægtigste argument tæller mest! Hvad der bedst holder vand, er med andre ord den bedste løsning på et problem, en konflikt, eller et teorem. I hvert fald hvis vi ønsker at kunne kalde det for viden!

OG så er det vigtigt at få med: Når sagen er afgjort ved at A har det vægtigste argument ift. B, så har A altså kun ret indtil den dag – eller ti minutter efter – hvor B pludselig kommer i tanker om, hvad han/hun burde have sagt! Så er det B's ret at genforhandle, og har B så det vægtigste argument, har B også retten på sin side – rent umiddelbart. (Dette princip er alle retsstatsprincippers moder i hele den vestlige verden – og har været det i små 3000 år – så det burde vel også være godt nok til vi andre, ikke?).

1,4142 og 22/7 er ikke lige

Derfor er der ingen grund til, at man i al høflighed lader 1,4142 og 22/7 være lige! Derfor er det, at man skal tage konfrontationen – mens konflikterne er små, istedet for i al høflighed og for husfredens skyld storsmilende rende rundt og have horn i siden på hinanden, som så i al stilhed vokser sig store inde bag den glade facade, indtil den dag hvor ingen længere kan rumme konfliktmaterialet, og hornene bliver til sylespidse kastevåben mod hinanden, hvis da ikke et af hornene af sig selv indefra har punkteret hjertet på kollegaen, som så forlader arbejdspladsen udbrændt og deprimeret. (Hvilket også er gældende for ægte-skaber, hvis man vil have dem til at lykkes „til døden jer skiller“).

Det er derfor af allerstørste vigtighed, at man konfronterer det menneske, man er i konflikt med på et tidspunkt, hvor begge kan rumme konfliktmaterialet og ikke „går i stykker“ af at diskutere det objektivt og sagligt (subjektivitet og usaglighed fører udelukkende ind i en ond cirkel).

Det er derfor også af allerstørste vigtig-

hed, at en leder så vidt muligt får aflivet „vi-alene-vide“-genom'et i sin egen person – foruden en eventuel selvopfattelse af at være ufejlbarlig.

Det nytter heller ikke at lederen føler sig hævet over kritik og iværksætter „blodige“ sanktioner over for „brokkerøve“ – medmindre „brokkerøvene“ brokker sig bare for at brokke sig, og der ingen substans er i brokkeriet. Den slags brok er det helt i orden at slå ned på!

Brokkeri i krogene

Overtræder lederen disse enkle bud, vil det blot føre til, at brokkeriet bryder løs i krogene, sniger sig langs panelerne hele virksomheden rundt, indtil alle medarbejdere er ramt af „dårlig stemning“ på arbejdspladsen, der så i sig selv kommer til at blive dysfunktional, fordi den dårlige stemning gør det deprimerende at arbejde på stedet.

På den anden side set: der er ledelsesfunktioner, der kræver en højere viden og indsigt, end den medarbejderne har – og det må medarbejderne se at få lært, så de kan tåle at få afvist deres forslag til samarbejdet som eksempelvis ineffektive, ulovlige eller uigennemtænkte – eller at forslagene BEVISLIGT (lederen skal argumentere sin sag) fører til en kvalitativt dårligere beslutning.

Hvis ikke medarbejderne får lært at bøje sig for saglige argumenter (hvilket er en kende svært i „pædagog-universet“ al den stund, uddannelsen mangler et reelt filosofikum, og der i for høj grad slås på tromme for det dogme, at enhver mening pr. definition er den velforkromede SANDHED), fører det også til, at brokkeriet blot foregår i krogene med senere dysfunktionalitet i samarbejdet til følge.

Det er derfor, jeg i årevis har slået til lyd for, at vi må se at afskaffe den del af pænheden og den politiske korrektheden, der medfører, at konfliktmaterialet får lov at vokse sig stort og uhåndterligt i baghove-

det på den enkelte, og tilsidst presser sig ud gennem sidebenene, hvis det da ikke forinden ganske har slugt den enkeltes energi med udbrændthed til følge.

Se fejlene i øjnene

En af de første ting, man gør bedst i at få aflivet, er den vildfarelse, at vi blot skal lade som om, der ikke er gjort fejl, „så vi lissom kan komme videre“. Denne vildfarelse skaber altid uretfærdighed, med efterfølgende brok i krogene og senere åbenlyse, til tider uhåndterlige, konfrontationer på „den lange bane“. OK – jeg er villig til at lade vildfarelsen „overleve“, men så må alle ned på en lille hundredlas i timen. Fordi: mere er man ikke værd, hvis man ikke tør stå til ansvar for sine mere eller mindre professionelle meriter! Den høje lederløn eksisterer kun for at give lederen mulighed for at „overleve“ det at skulle stå til ansvar! Ligeledes eksisterer den knap så høje men dog pænt betalte medarbejderløn kun fordi, man er nødt til at afskrive sig noget af sin personlighed og sine meninger for at kunne udføre arbejdet rigtigt! Vil man ikke det, må man finde sig i en lavere aflønning – og forhåbentligt i et job, hvor man ikke arbejder med noget så avanceret som mennesker.

Man gør nok også bedst i at skrive sig nedenstående bag øret i samme forbindelse: (blandt andet for også at få rensset lidt ud i subjektiviteten i evidens-debatten).

Vi er ikke hver især ufejlbarlige verdens ottende vidunder. Var vi det, er det da mærkeligt, at når vi nu er 6,5 mia. verdens ottende vidundere på samme planet, at der stadig finder så megen unødigt lidelse sted, ikke?

Mon ikke følgende udsagn er en smule nærmere sandheden, end den om „hvert menneske er et vidunder“: „Gudsunderet består ikke kun i, at man er bragt ind i verden, men også i det faktum, at man endnu ikke har forladt den“?

Bliv set – brug farver

Det er ikke dyrt at sætte kulør på tekstsider og stillingsannoncer i *Socialpædagogen*.

Prisen er kun 805,00 kroner for 4 farver.

Benyt muligheden for at give din annonce et farvepift og gør den dermed ekstra iøjnefaldende.

Se øvrige oplysninger om tekstsiderannoncer, samt produktionsplanen for 2006 på SL's hjemmeside: www.sl.dk

Omtale i vores aktivitetskalender må højst fylde 50 ord, dvs. arrangementets titel, tid og sted, deltagerbetaling, optagelseskriterier og frister.

19. august kl. 9.00-??

Sommerudflugt til Skagen
Mødested: Dagcentret Perikumvej 4, Aalborg.
Arr. SL Nordjylland

19. august kl. 12.00-18.00

Sommerfest i Parken på Andersvænge
Sted: Rosenkildevej i Slagelse.
Underholdning ved Slagelse Garde, Bjørn og Johnny samt Henry O'Connor. Boder med tom-bola, lykkkehjul, fiskedam, is, pølser, kaffe, kage, øl og sodavand. Der er også mulighed for at blive kørt en tur rundt i parken i det lille tog. Tag familie og venner med til en hyggelig dag med mulighed for masser af gode oplevelser i vores smukke park.
Alle er velkomne og der er gratis adgang.
Yderligere oplysninger: Hanne Davidsen, Vasac Center 3, Industrivej 9, 4200 Slagelse, 2049 9059.

20. august kl. 10-16

Familiearrangement: Sejltur med det gode skib Galeasen „Aventura“
Krydstogt i Lillebælt med start i Middelfart.
Arr. SL Fyn

21. august kl. 9.30-14.00

Familieplejernes dag
Sted: Restaurant Svanedammen i Nykøbing F. Hallen, Nørre Boulevard 4A, Nykøbing F.
Arr. SL Storstrøm

23. august kl. 13.00-20.00

Københavns Amt afholder Kultur der dur 2006
Plænen, Bank- Mikkelsensvej, Gentofte.
Entre på dagen 75 kr. børn op til 15 år 35 kr.
Forudbestilling og betaling fra 1. aug. til 18. august 50 kr. for voksne 25 kr. for børn.
Forsalg:
Cafe Dukkehøuset, Kellersvej, 3957 3372,
Hulegården, Ester Bay, 3638 3716
Cafe bio Ishøj, 5125 1433
Kultur der dur byder på et varieret program:
Dodo&The Dodos – Peter Belli &Five Roses – Kim Larsen/Gasolin – Jam V/Hubertus.
Mobildisco, kørestoldans, brugerbands, kor, gøgl, boder og meget mere.

27.-31. august

På tur med SL og BUPL pensionister og efterlønnere – Sjællandsregionen
Sted: Rudbøl grænsekro.
Stadig få ledige pladser – hurtig henvendelse til Jytte Jepsen, 4919 3797.
Arr. SL og BUPL Frederiksborg

29. august kl. 9.15-16.45

NIP-Konference: Nye veje til det rummelige arbejdsmarked
Hvordan skaber vi rum til udviklingshæmmede og sindslidende på arbejdsmarkedet? Viden-centret NVIE sætter det rummelige arbejdsmarked til debat.
NVIE / CVU Storkøbenhavn & CVU Vest, tlf. 7614 7100, www.nvie.dk

1. september kl. 9.00-13.00

Familieplejernes dag
Sted: Japanvej 3, 4200 Slagelse.
Der afholdes generalforsamling fra kl. 9-9.30.
Arr. SL Roskilde, Storstrøm og Vestsjælland

1. september kl. 10-15

Familieplejernes Dag
Sted: SL's lokaler, Skansevej 90 B, 9400 Nørresundby.
Arr. SL Nordjylland

1. september kl. 9.30-10.00

Familieplejernes dag
Sted: Hotel Skibelund Krat, Skibelund Krat 4, 6600 Vejen.
Arr. SL Vejle

1., 2. og 3. september 2006

Morsø Musik- og Teaterfestival
Tilmelding nødvendigt på tlf. 4089 5697 eller skriv til adressen:
Græsmarken 1, 7900 Nykøbing Mors.
Besøg vor hjemmeside www.morsoe-musik-teaterfestival.dk og se program for i år med bl.a. Birthe Kjær, Sunny Boys, Lis & Per, Cirkus BIG.

6. september kl. 9.30

Tur til Danfoss Universe i Nordborg
Mødested: Danmarksgade 16, Odense.
Arr. SL Fyns Seniorklub

7. september kl. 10-12

Tur på Volden
Mødested: Landsoldaten.
Arr. SL's sektion for pensionister og efterlønnere i Vejle Amt.

7. september kl. 8.30-17.30

Tur til Hven
Mødested: Havnegade ud for nr. 39, København.
Arr. Københavns Amt „Seniorene“

7. september kl. 14.30-21.00

Skovbjergparken MOTION OG FEST
Så er vi på plænen omkring den nye bålplads, så kom og hyg. Boder, mad og musik.
Pris: 150,- kr.
Arr. Skovbjergparken, 9629 9010, Ikast

12. september

Fra Åndssvag til borger – betyder det, at vi kan leve det liv vi gerne vil?
Konference for medlemmer af beboer og brugerråd i bo- og dagtilbud for udviklingshæmmede, samt personale der har kontakt til rådene.
Sted. Hotel Kong Frederik i Slagelse.
Tilmeldingsfrist. 25. august.
Info. www.ufch.dk

14. september

Fra Åndssvag til borger – betyder det, at vi kan leve det liv vi gerne vil?
Konference for medlemmer af beboer og brugerråd i bo- og dagtilbud for udviklingshæmmede, samt personale der har kontakt til rådene.
Sted. Fredericia Messecenter
Tilmeldingsfrist. 25. august.
Info. www.ufch.dk

20. september kl. 16.30-20.00

Informationsmøde om din Pensionsordning
Sted: Hotel Fredensborg.
Arr. SL Bornholm

25. september kl. 10-16

'Jamen de drikker da vel ikke'
Konference om Udviklingshæmmede og misbrug. Behandling, forebyggelse og samarbejde

på tværs af sektorer.
Sted: Hotel Scandic Roskilde
Tilmeldingsfrist: 25. august.
Se mere www.ufch.dk

25.-29. september

Fest i vand – eventyrland for alle sanser
Bade-, lege- og vandland for fysisk og psykisk udviklingshæmmede og deres hjælpere.
Sted: Them Svømmehal, Frisholmvej 13 A, 8653 Them.
Tilmelding: 16. og 17. august kl. 9-13 på tlf. 2967 9117.
Pris: 85 kr. for tre timer
Arr.: Foreningen Fest i Vand, Silkeborg.
Læs mere på www.festivand.dk

2. oktober kl. 10.00-16.00

Kursus om børn med særlige rettigheder
Psykolog Ivana Soncini fra Reggio Emilia i Italien giver et indblik i, hvorledes man i Reggio Emilia arbejder med børn, der har specialpædagogiske behov.
Sted: Vejle
Der tolkes til dansk.
Tilmeldingsfrist 15. september.
Oplysninger fås på www.reggioemilia.dk eller ved henvendelse til

Det danske Reggio Emilia Netværk, Fælledvej 16, 5000 Odense C, info@reggioemilia.dk
Arr. Det danske Reggio Emilia Netværk

4. oktober kl. 10.00-16.00

Kursus om børn med særlige rettigheder
Psykolog Ivana Soncini fra Reggio Emilia i Italien giver et indblik i, hvorledes man i Reggio Emilia arbejder med børn, der har specialpædagogiske behov.
Sted: Hellerup.
Der tolkes til dansk.
Tilmeldingsfrist 15. september.
Oplysninger fås på www.reggioemilia.dk eller ved henvendelse til
Det danske Reggio Emilia Netværk, Fælledvej 16, 5000 Odense C, info@reggioemilia.dk
Arr. Det danske Reggio Emilia Netværk

7. oktober kl. 18.30-01.00

Jubilæumsfest – SL Nordjylland 25 år
Sted: Vodskov-Hallen, Brorsonsvej 3, Vodskov.
Arr. SL Nordjylland

12.-13. oktober 2006

Mellemliderkonference
Sted: Hotel Nyborg Strand
Konference for mellemledere (afd.ledere, sted-

fortrædere, ledende hjemmevejledere) og andre med mellemlideropgaver på kommunale, amtskommunale og private bo/aktivitets/samværstilbud for udviklingshæmmede samt for konsulenter på området.
Program og tilmelding på www.forstandergruppen.dk
Yderligere oplysninger på Forstandergruppens sekretariat: tlf. 6471 5993 eller e-mail: mail@forstandergruppen.dk
Arr.: Forstandergruppen

25. november til 3. december

Studietur til Reggio Emilia
Det danske Reggio Emilia Netværk udbyder en uges kursus om, hvorledes filosofien fra Reggio Emilia udmønter sig i praksis.
Kurset finder sted i Reggio Emilia i Italien og vil omfatte en introduktion til Reggio Emilia-filosofien og studiebesøg i nogle af institutionerne. Turens indhold er relevant for alle, der er interesserede i eller beskæftiger sig med børn og deres læring. Der tolkes til dansk.
Tilmeldingsfrist 10. september.
Oplysninger fås på www.reggioemilia.dk eller ved henvendelse til
Det danske Reggio Emilia Netværk, Fælledvej 16, 5000 Odense C, info@reggioemilia.dk

Vikarservice til dag- og døgninstitutioner
Kommer på hele Sjælland

Hammershusvej 77
4370 St. Merløse
Tlf.: 2745 8037
Fax: 5944 8037
info@best-choice.dk
www.best-choice.dk

Telefontid fra 06-24

SOCIALKONSULENT-TEAMET tilbyder

Individuel supervision * Supervision i grupper *
Konsultation * 'Troubleshooting'

til fagfolk, der arbejder i børne- og ungeområdet
(øst for Lillebælt)

Kontaktpersoner:

Mads Hومان, soc.pæd., supervisor
– 22 68 38 21

Peter S. Jensen, cand.psyk., supervisor
– 22 68 38 30

FAMILIEPLEJEN FREDERIKSBORG AMT • KONGEVEJEN 47 •
3480 FREDENSBORG • TELEFON 48460800 • FFA@FFA.DK • WWW.FFA.DK

Guitaren som pædagogisk værktøj

Begyndere og øvede

En ny måde at lære enkelt guitarstil og bruge det i dit daglige arbejde med børn, indenfor normal- og specialpædagogikken.

- Hovedvægten ligger på visualisering, dramatisering, sprogstimulering, at "snyde" gennem leg og arbejde med at turde.
- Ved hjælp af video/DVD samt én kursusdag, lærer du at spille guitar og får nye ideer og inspiration til eventyrfortælling og sangleje.
- Et unikt kursus som kombinerer undervisningsfilmens fleksibilitet og mulighed for fordybelse i eget tempo, med den traditionelle lærerstyrede holdundervisnings fordele mht. gensidig inspiration og forpligtelse.

Frank M

deler ud af et helt livs praktisk erfaring i arbejdet med børn, musik og kommunikation.

Kurserne afholdes efterår 2006:

27. november: Middelfart & 30. november: Karlslunde.
Maks. 12 deltagere

Pris for kurset inkl. undervisningsfilm, cd og sanghæfte: 1795,- kr.
Prisen er inkl. forplejning men uden 25% moms

Tilmelding (senest 1. september) eller yderligere information:
Frank M: 86571191 eller himsel@frankm.dk

Unge og Rusmidler

Tid og sted: Et 1-dagskursus på Toftemosegaard d. 13/9-06.

Pris: 1575 kr. inkl. moms + fuld forplejning.

Underviser: Kl. 9-12, **Peter Ege** socialoverlæge og speciallæge i samfundsmedicin. Har skrevet flere artikler og bøger om misbrug, og er endvidere dansk redaktør af „Gads Rusmiddelleksikon“.

Kl. 13-16, **Christoffer Erichsen** som har erfaringer med både kriminalitet og hashmisbrug fra teenageårene i Københavns forskellige undergrundsmiljøer og til dagligt arbejder i ung til ung netværket "Bagmændene". Læs mere på vores hjemmeside.

Tilmeldingsfrist: Den 1.9.2006.

Toftemosegaard

Center for udvikling og forandring

Manderupvej 3, 4050 Skibby. Tlf. 47528360 www.toftemosegaard.dk

på www.sl.dk

Familieplejernes Dag

SL Nordjylland afholder den 1. september 2006 kl. 10.00 - 15.00
Familieplejernes Dag

Dagens afholdes i SL's lokaler, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby. Temaet i år vil være SL's Projekt God Familiepleje - SL's portræt af familieplejen nu - med anbefalinger til fremtiden. Som oplægsholder er det lykkedes kredsen af få Benny Andersen, SL's forbundsnæstformand og politisk ansvarlig for familieplejeområdet. Temaerne på dagen er følgende:
 1. Den rigtige familieplejeanbringelse

2. Udvikling af familieplejen som anbringelsessted
 3. Familieplejen som familie
 SL vil være vært ved frokosten, derfor vil vi gerne have tilmelding til dagen senest den 30. august 2006.
Med venlig hilsen
 Familieplejeudvalget
Kursusnr.: 0606
Oplægsholder: Benny Andersen, SL.
Tid: Den 1. september 2006 kl. 10-15.
Sted: SL's lokale, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby.
Målgruppe: Familieplejere
Tilmelding: Skal ske skriftligt med oplysninger om cpr.nr., navn, adresse, telefonnr. og arbejdsplads til: SL, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby eller på Fax nr. 98 129 129 eller e-mail: nordjylland@sl.dk **senest den 30. august 2006.**

SL's sektion for pensionister og efterlønnere i Vejle amt

Tur på Volden

Torsdag den 7. september kl. 10-12, har vi arrangeret en guidet tur på Volden i Fredericia. Vi mødes v/Landsoldaten kl. 10 **præcis**. Pris kr. 25,00 pr. person. Medbragt mad spises efter den guidede tur.
 Tilmelding senest den 28. august til:
 Vera Petersen, tlf. 7586 8203 eller 2382 5084.

Familieplejernes dag
 Fredag den 1. september 2006

Program:
 9.30-10.00 Kaffe/rundstykker og velkomst v/ Kirsten Rotbøll, Familiepleje udvalget
 10.00-12.30 „Den gode familiepleje“ v/Per Thomsen, psykolog.
 12.30-13.30 Frokost (incl. 1 øl eller vand)
 13.30-15.00 SL og familieplejeområdet v/Tanja Sørensen, soc.faglig konsulent og Kirsten Skytte, a-kasse sagsbehandler
 Stil spørgsmål, hvis du er i tvivl om for eksempel:
 • Kontrakt
 • Ferie
 • Kørsel / transport
 • Supplerende dagpenge
 • Opsigelse - dagpenge
 • Tilskud
 15.00-16.00 Eftermiddagskaffe og afslutning på dagen
 Arrangementet afholdes:
Dato: 1. september 2006
Tid: Fra kl. 9.30 - 16.00
Sted: Hotel Skibelund Krat, Skibelund Krat 4, 6600 Vejen
 Kontaktperson: Hanne Ellegaard, Vejle Amt tlf.: 4095 6852 eller Stig Lund, SL Vejle amt, tlf. 2224 3888
Pris: Gratis for medlemmer samt evt. ægtefælle.
Tilmelding med oplysning om navn, adresse og cpr.nr. (hvis medlem) sendes **senest torsdag den 24. august 2006** til SL, Dæmnings 38, 7100 Vejle, eller mailes til vejle@sl.dk, eller på 7583 1199.

Til alle medlemmer af SL Nordjylland

SL Nordjylland 25 år

- det skal da fejres!

Kom til **jubilæumsfest** lørdag den 7. oktober 06 kl. 18.30 - 01.00 (- eller deromkring) i Vodskov-Hallen, Brorsonsvej 3, Vodskov

Det blir festligt, hyggeligt, underholdende, hjertevarmende, larmende - og skønt at se gamle kolleger og studiekammerater igen! Dét vil du ikke gå glip af!

Musikken leveres af de - i Nordjylland - verdensberømte **Bongoes**, mens underholdningen er en hemmelighed...

Menu: Velkomstdrink, forret, buffet med alt, hvad en sulten SL'er kan ønske sig. Hertil en halv flaske vin (- der kan ombyttes til øl eller sodavand, om det ønskes.) Bag efter kaffe og tærte.

Transport: Der vil være mulighed for gratis bustransport fra Frederikshavn via Hjørring og fra Hobro via Aalborg. Der er bestilt to busser med plads til max. 50 personer i hver. Så - her gælder "først-til-mølle-princippet". Kontakt kredskontoret for tilmelding til buskørsel og for at høre nærmere om afgangstidspunkter - tlf. 98 12 98 99.

Øg ALT det kan du være en del af for kun 150 kr.!

Læs også det med småt:
 Minimum deltagere er 200 personer, max. 500 personer. Der er bindende skriftlig tilmelding til kredskontoret efter først-til-mølle-princippet, enten via fax eller mail eller ordinær post, og den enkelte vil efter tilmeldingsfristens udløb modtage en bekræftelse samt et girokort.
 Hvis du ikke modtager et indbetalingskort, er det fordi, festen ikke holdes pga. for få tilmeldinger.

Sådan tilmelder du dig:
 Kontakt straks SL Nordjylland og meld dig til på: fax. 98 129 129, mail nordjylland@sl.dk - eller skriv til SL Nordjylland, Skansevej 90 B, 9400 Nørresundby.
Og HUSK at sidste frist for tilmelding er den 31. august!

Nordjyske socialpædagoger i 25 år - vær med til at lave en erindringsvæg!
 Ta' et foto af dig selv fra din studie/elevtid med - så laver vi en erindringsvæg. Museet i Hammer Bakker sørger for erindringsvæggen, der kan ses i foyeren.

På gensyn
Kredsbestyrelsen.

P.S.: Festen er en lukket fest - kun for SL medlemmer.

Ligger du søvnløs over din økonomi?

- Med Netkassen kan du næsten døgnet rundt sende dine ydelseskort eller søge om feriedagpenge over nettet. Klik ind på www.netkassen.dk og se et filmklip om, hvor let Netkassen er at bruge.

Efteruddannelse

Familierådgivning/Familieterapi, 3 årigt træningsprogram, start januar 2007 i Odder og København.

Relationskompetence, faglig udvikling, 2 årigt træningsprogram, start januar 2007 i Odder.

For erfarne terapeuter, 1 årigt træningsprogram, start september 2006 i Odder.

Udførligt kursusprogram fås ved henvendelse til Kempler Institutet og på www.kempler.dk

CENTER FOR FAMILIETERAPI & EFTERUDDANNELSE
TORNØEGADE 32, 2. • 8300 ODDER • TELEFON 8654 4535

Forstandergruppens årlige

MELLEMLADERKONFERENCE 12.-13. oktober 2006 på Hotel Nyborg Strand

Konferencen henvender sig til mellemledere og konsulenter i amtligt, kommunalt og privat regi, som arbejder med udviklingshæmmede.

Se program på www.forstandergruppen.dk eller rekvirer hos Forstandergruppens sekretariat: tlf. 6471 5993, mail@forstandergruppen.dk

Temadag

TOURETTE SYNDROM

Foredrag:

**Liselotte Skov, overlæge
Tourette Klinikken**

**Judy Greisen, sygeplejerske
Tourette Klinikken**

**Tom Hansen, tourettebærer
og folkeskolelærer**

*Kulturcenter Limfjord, Skive
6. september 2006 kl. 9-15*

Yderligere oplysninger:
Krabbeshus Højskole
9751 1799

KURSER OG UDDANNELSER

Nordlys Massage

–

Berøringsterapi

–

Integreret Coaching

–

Akupressur & Akupunktur

–

Terapeutisk Samtale

www.nordlys.dk - Tlf. 8681 1081

Nyt valgmodul på Den sociale Diplomuddannelse

Seksuelle overgreb mod mennesker med handicap – fokus på forebyggelse og behandling

I samarbejdet med Styrelsen for Social Service tilbyder De Sociale Højskoler og Forvaltningshøjskolen nu et kompetenceløft med fokus på:

- Forebyggelse, identificering, håndtering og behandling af såvel børn som voksne med handicap, der har været eller er i fare for at blive udsat for seksuelle overgreb.
- Udformning af målsætninger og retningslinjer i forhold til forebyggelse og behandling af seksuelle overgreb.

Uddannelsesstilbudet retter sig både mod leverandør- og myndighedsfunktionen. Dvs. ledere og medarbejdere ansat i botilbud, beskæftigelsestilbud, skoler mv. samt ledere og sagsbehandlere, der har myndighedsfunktioner omkring mennesker med handicap.

Uddannelsen starter til november, og der ydes tilskud til uddannelsen fra Styrelsen for Social Service, så deltagerbetalingen kun udgør kr. 1.700,- samt et mindre beløb til litteratur.

Læs mere på følgende hjemmesider:

www.dfhnet.dk – www.dsh-o.dk – www.dsh-aa.dk – www.servicestyrelsen.dk

De sociale Højskoler og Forvaltningshøjskolen i samarbejde med

Læs hvad pressen skriver om det sociale område – læs Dagny – www.sl/dagny

På tur til Danfoss Universe i Nordborg

EFTERÅRETS TILBUD - KOM OG VÆR MED!

Oplevelse i særklasse - og bliv vildt klogere på naturlig vis!

Afgang med bus fra Danmarksgade 16 den **6. september 2006 kl. 9.30**, hvorfra vi kører til Danfoss Univers. Undervejs kaffe/the og smurte rundstykker. Ved ankomsten til Danfoss Univers får vi en guide i en time, så er der frokost, og efterfølgende er der mulighed for selv at gå på opdagelse i oplevelsesparken.

Aftensmanden spiser vi på Holbøl Gæstgiveri kl. ca. 17.00.

Forventet tilbagekomst til Danmarksgade kl. cirka 19.30.

Bus, kaffe m.v., entre, guide, frokost samt middag - KUN 225 kr. Drikkevarer er som sædvanlig på egen regning.

Tilmelding senest den 25. aug. 2006 til SL Fyn, Danmarksgade 16, 5000 Odense C. - tlf. 6611 0874 (receptionen) fax 6590 6653 eller mail til fyn@sl.dk

På gensyn

Bestyrelsen SL Fyns Seniorklub

Storstrøm

Familieplejernes Dag

**i SL Storstrøm
21. august 2006
kl. 9.30 - 14.00**

Restaurant Svanedammen i Nykøbing F. Hallen, Nørre Boulevard 4A, Nykøbing F.

Charlotte Guldberg taler med udgangspunkt i betydningen og dannelsen af den nødvendige anerkendende relation (og eventuelle „forstyrrelser“) mellem plejefamilien og plejebarnet.

Der lægges desuden op til drøftelse om, hvorledes det kan lade sig gøre at udvikle et respektfuldt dialogbaseret samarbejde med samtlige involverede parter i og omkring anbringelsen i plejefamilien.

Familieplejere fra SL Vestsjælland og SL Roskilde er også velkomne.

Tilmelding til dit kredskontor senest d. 12. august 2006 på mail storstroem@sl.dk eller tlf. 5484 1919.

Roskilde, Storstrøm og Vestsjælland

**SL Roskilde - Storstrøm og
Vestsjælland inviterer til**

Familieplejernes dag

den 1. september 2006

Tid: kl. 9:00 til 13:00

Mødested: Japanvej 3, 4200 Slagelse

Familieplejernes dag er blevet en tradition i SL-regi, som afholdes over hele landet den 1. september. Netværksledelsen for familieplejere koordinerer denne dag. Er du for øvrigt medlem af dette netværk? Det koster dig intet - blot din aktive handling ved at tilmelde dig. Jo flere tilmeldte - jo større styrke!

SL er vært for morgenbrød og et lettere frokostarrangement.

Der afholdes generalforsamling fra kl. 9-9.30

Dagsorden:

1. valg af referent
2. beretning
3. økonomi
4. valg til styregruppe
5. debat om fremtidig arbejde for styregruppen
6. evt.

Herefter vil der være en ændring af det tidligere udsendte program, idet det er psykolog Susan Hart der med udgangspunkt i sin netop udgivet bog „Arv og miljø går hånd i hånd“ vil vise hvilke metoder/redskaber vi som familieplejere kan benytte i hverdagens mange forskelligartede situationer i forhold til de problemstillinger vi arbejder med. Susan Hart vil fokusere på familieplejeres egne oplevelser, således vil praksis belyse teori. Kl. 12.45 vil SL arrangere lidt frokost.

Tilmelding til de respektive amtskredskontorer *senest den 25. august.*

OBS

Hvis du begynder på uddannelse eller kursus, mens du er ledig, skal du fortælle a-kassen om det før starten. Det gælder uanset hvilken kursus- eller uddannelsesstype der er tale om - og uanset om undervisningen foregår om dagen, om aftenen og/eller i weekenderne.

København

Københavns Amt „Seniorene“

Tur til Hven

Vi inviterer jer på en heldagssejltur til Hven, **torsdag den 7. september**. Vi mødes i Havnegade ud for nr. 39 kl. 8.30, færgen sejler kl. 9.15.

Tilbageturen kl. 16.00, ankomst Havnegade kl. 17.30.

Prisen for SL'ere er 185,00 kr. og for ledsager 225,00 kr. Det er inkluderet sejltur tur/retur, morgenmad ombord på skibet og cykelleje på Hven.

Tilmelding senest fredag den 18. august hos Kirsten Friis, tlf. 3616 1013, hvorefter du/I får tilsendt et girokort. Medbring venligst kvitteringen på dagen.

Vi tror, det bliver en dejlig tur, og glæder os til at se jer.

P.S. Begrænset antal pladser.

SL hilsen fra „Seniorene“

Bornholm

Informationsmøde om din Pensionsordning

**Onsdag d. 20. sept. kl. 16.30-20
på Hotel Fredensborg**

Tilmelding *senest d. 21. aug.* på bornholm@sl.dk eller 5695 7136 med navn, organisation og tlf.nr.

Peter Meinert fra PKA gennemgår pensionsordningens ydelser og svarer på alle spørgsmål.

Mødet holdes sammen med DSR og DS og aflyses, hvis der er under 20 tilmeldte.

Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup

TELEFON
39 45 45 45

Mandag-torsdag: kl. 8.30-16.00
Fredag: kl. 8.30-15.30

Pensionsordningen af 1976
Statens Regnskabsdirektorat
Borgergade 18, 1017 København K.
Telefon 33 92 88 00.

SL's ombudsmand

SL's Klagenævn

SL har sit eget uvildige klagenævn.

Klagenævnet skal sikre, at medlemmer, der mener, at der er begået fejl eller forsømmelser ved behandling af deres individuelle medlemssag - enten af amtskredsen eller af forbundet - kan få en upartisk instans til at vurdere sagen eller beslutningen, der er truffet af amtskredsbestyrelsen eller forbundet.

For at SL's klagenævn kan behandle en sag, skal klagemulighederne internt i SL være udnyttet. Sagen må endvidere ikke være rejst ved domstolene.

Klagenævnet består af en landsdommer samt to medlemmer af SL. Nævnet er uafhængigt af SL og dets udtalelser er vejledende.

Klagevejledning:

Der kan klages over sagsbehandlingen i SL i individuelle medlemssager, hvor medlemmet har en væsentlig, individuel interesse.

Klagefrist:

Klagen skal være SL/Klagenævnet i hænde senest fire uger efter at medlemmet har modtaget afgørelsen.

Amtskredsniveau:

Et medlem, der vil klage over fejl og forsømmelser i forbindelse med en sag, der er behandlet i amtskredsen, skal først klage til amtskredsbestyrelsen.

Forbunds niveau:

Hvis man er utilfreds med amtskredsbestyrelsens afgørelse, kan der herefter klages til SL's Forretningsudvalg.

Klagenævn:

Såfremt man er utilfreds med Forretningsudvalgets afgørelse, kan der efterfølgende klages til SL's Klagenævn.

Da klagenævnet har adresse udenfor SL, skal den skriftlige klage sendes til:

SL's Klagenævn
c/o dommer Tine Vuust
Københavns Byret
Domhuset, Nytorv
1450 København K

SE STÆRENE DANSE....

OPLEV „SORT SOL“

BESTIL ET OPHOLD PÅ RØMØ KUR & REKREATION
SEPTEMBER ELLER OKTOBER MÅNED 2006

Rømø Kur & Rekreation arrangerer 3 dages ophold på Rømø med mulighed for at opleve sort sol, et af naturens mange vidundere, nemlig stærenes samling som finder sted i september og oktober måned.

Ankomst torsdag eftermiddag – efter kl. 14 og afrejse søndag kl. 10.

PRIS PR. PERSON: 2250,- kr.
Inkluderet i prisen er følgende:

- ophold i eget værelse med bad
- fuld forplejning under opholdet
- spabad, sauna og solarium er til fri disposition.
- transport til og fra „sort sol“
- naturvejleders deltagelse i sort sol arrangementet med orientering om naturfænomenet
- underholdning - hygge og sangaften i pejsestuen

Udover ovenstående er der – mod betaling - mulighed for massage og kosmetologisk behandling, fodpleje og frisør på Rømø Kur & Rekreation.

Behandling skal bestilles (forud) og betales individuelt til behandleren, når behandlingen er slut.

Drikkevarer øl, vin og sodavand kan købes - er ikke inkluderet i prisen.

Ring efter vores brochure eller kontakt os telefonisk/mail.

Telefon nr. 74 75 52 14
Mail: rkr@rkr.dk

Med venlig hilsen

Forstanderpar
Jytte og Bjarne Platz

Anerkendende pædagogik og samarbejde

Konference for pædagogiske arbejdspladser
28. september 2006, Vejle

Ledelse og forandring

Uddannelse i Værdsættende ledelse
Start 12. september 2006, Vitskøl Kloster

Tilmelding til reduceret pris før 1. august 2006

Se www.harbohus.dk
eller ring på 9868 6111

Harbohus

VIKARBUREAUET TIL SKOLER OG INSTITUTIONER

PÆDAGOGISK VIKARBUREAU TILBYDER VIKARER TIL:

INSTITUTIONSOMRÅDET
DAG, DØGN, SPECIALOMRÅDET.

SKOLE
FOLKESKOLER, SPECIALSKOLER.

HJEMME-HOS OPGAVER
STØTTE, RÅDGIVNING OG BEHANDLING TIL BØRN, UNGE OG FAMILIER.

VI VÆGTER HØJ KVALITET, LYST, FLEKSIBILITET OG RESPEKT.

*PÆDAGOGISK VIKARBUREAU HAR OVERENSKOMST MED: BUPL, SL, PMF, LFS SAMT LC OG DANMARKS LÆRERFORENING

TELEFON 70 27 12 18 WEB WWW.PVB.DK EMAIL PVB@PVB.DK

ADRESSE **KØBENHAVN** ESROMGADE 15, 1301 2200 KBH N
ÅRHUS RYESGADE 18-20 8000 ÅRHUS C

Spor dig ind på dit nye job

www.sl.dk

www.sl.dk – hjemmesiden om socialpædagoger

„Jamen de drikker da vel ikke“

Konference om udviklingshæmmede og misbrug
Behandling, forebyggelse og samarbejde på tværs af sektorer

Mandag den 25. september 2006 i Roskilde
Yderligere information og tilmelding på www.ufch.dk
eller tlf: 57 67 46 46.

Nordjyllands Amt

SL-kontor:

Skansevej 90B
9400 Nørresundby.
Tlf. 9812 9899 – fax 9812 9129.
E-mail: nordjylland@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk/nordjylland
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag og onsdag 9-12 og 12.30-15, torsdag 12.30-17, fredag 9-12 og 12.30-14.
Amtskredsform.: Peter S. Kristensen.
Tlf. privat: 9883 8700.

A-kasse:

Tlf. 9930 7530.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Viborg Amt

SL-kontor:

Vendersgade 5, 8800 Viborg.
Tlf. 8661 3561 – fax 8662 8280.
E-mail: viborg@sl.dk
Telefontid: mandag-onsdag 10-13, torsdag 13-17, fredag lukket.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Ole Jensen.
Tlf. privat: 9787 5425

A-kasse:

Samme adresse som ovenfor.
Tlf. 8661 3200 – fax 8662 8280.
Telefontid: mandag 9.30-12, tirsdag 9.30-13, torsdag 13-16.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Århus Amt

SL-kontor:

Frichsparken,
Søren Frichs Vej 42, C, stuen
8230 Åbyhøj
Tlf. 8730 8590.
Fax 8619 3767.
E-mail: aarhus@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-14.30, tirsdag, onsdag og fredag 9-14, torsdag 12-17.
Amtskredsformand: Verne Pedersen.
Tlf. privat: 8655 0539.

A-kasse:

Tlf. 8730 8595.
Samme adresse som ovenfor.
Mandag lukket, øvrig åbningstid som ovenfor.

Ringkjøbing Amt

SL-kontor:

Knud Rasmussensvej 10,
7500 Holstebro.
Tlf. 9610 1100 – fax 9610 1109.
E-mail: ringkjoebing@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-14.30, tirsdag og onsdag 9.30-13.00, torsdag 13-16, fredag lukket.
Amtskredsformand:
Kirsten Hornbæk.
Tlf. privat: 2045 2716.

A-kasse:

Tlf. 9610 1101.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor, dog mandag 9.30-12.00.

Vejle Amt

SL-kontor:

Dæmningen 38, 7100 Vejle.
Tlf. 7583 1199 – fax 7583 5115.
E-mail: vejle@sl.dk
Åbningstid: Tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Amtskredsformand: Hanne Ellegaard.
Tlf. privat: 7582 2028.

A-kasse:

Tlf. 7583 1199.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Ribe Amt

SL-kontor og A-kasse:

Kongensgade 35, 6700 Esbjerg.
Tlf. 7518 0066 – fax 7512 8700.
E-mail: ribe@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9.00-12.30, torsdag 12.30-17.00, lukket mandag.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Michael Madsen.

Sønderjyllands Amt

SL-kontor:

Skånevej 13, 6230 Rødekro.
Tlf. 7366 1940 – fax 7366 1939.
E-mail: soenderjylland@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Flack-Jensen.
Tlf. privat 2085 8828.

A-kasse:

Tlf. 7366 1948.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstider som ovenfor.

Fyns Amt

SL-kontor:

Danmarksgade 16, 5000 Odense C.
Tlf. 6611 0874 – fax 6590 6653.
E-mail: fyn@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14.
Amtskredsformand: Susanne Døssing.
Tlf. privat 6610 7532.
Jobanvisning: tlf. 6611 0874.

A-kasse:

Tlf. 6611 0874.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Storstrøms Amt

SL-kontor:

Torvet 2, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 5484 1919 – fax 5484 1917.
E-mail: storstroem@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14. Telefontid: 9.30-12 og 12.30-14.
Konst. amtskredsformand: Inge Jordan.
Tlf. privat: 5460 5860.

A-kasse:

Tlf. 5484 1918.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Hvor skal man henvende sig?
Alle henvendelser skal rettes til SL's amtskredskontorer.

Ved spørgsmål i forbindelse med arbejdsløshed og arbejdsløshedsdagpenge skal der rettes henvendelse til det lokale a-kassekontor.

Ved spørgsmål i forbindelse med efterløn (efterlønsbevis, overgang til efterløn, skattefri præmie etc.), skal der rettes henvendelse til efterløn-gruppen tlf. 8744 8550 alle hverdage fra 10-15.

Undtaget herfra er dog følgende: spørgsmål om medlemskab (ud- og indmeldelse, overflytning, navn/adresseændring, ændring i ansættelsessted, kontingent mv.) rettes til SL's hovedkontor (adresse og tlf.nr. se modsatte side). Forespørgsler kan rettes telefonisk, men alle ændringer bedes rettet skriftligt med angivelse af medlemsnummer (= cpr.nr.).

Vestsjællands Amt

SL-kontor:

Japanvej 3, 4200 Slagelse.
Tlf. 5856 5452 – fax 5856 5450.
E-mail: vestsjaelland@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk/vestsjaelland
Åbningstid: Mandag lukket, tirsdag til torsdag 9.00-15.00, fredag 9-13.
Amtskredsformand: Jan Vium.
Tlf. privat: 5752 8449.

A-kasse:

Tlf. 5856 5452
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Roskilde Amt

SL-kontor:

Hersegade 20, 1.th., postboks 614, 4000 Roskilde.
Tlf. 4636 7725 – fax 4634 6669.
E-mail: roskilde@sl.dk
Åbningstid: man, ons og tors 9.30-12 og 12.30-14, tirsdag 13-16, fredag lukket.
Amtskredsformand: Britta Leth Madsen.

A-kasse:

Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Frederiksborg Amt

SL-kontor:

Østergade 6 B, postboks 100,
3400 Hillerød.
Tlf. 4820 9240 – fax 4820 9249.
E-mail: frederiksborg@sl.dk
Åbningstid: mandag-torsdag 10-14, fredag lukket.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Amtskredsformand: Elin Jensen.

A-kasse:

Tlf. 4820 9246.
Østergade 6, 1., postboks 177,
3400 Hillerød.
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag, ons-

dag og fredag 10-14.30, torsdag 14-16.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Københavns Amt

SL-kontor:

Hejrevej 43, 5.,
2400 København NV
Tlf. 3525 0700 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-amt@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Uffe Torup Kristensen.
Tlf. privat: 4828 6755.

A-kasse:

Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Bornholms Regionskommune

SL-kontor:

Storegade 38, 3700 Rønne.
Tlf. 5695 7136 – fax 5694 5204.
E-mail: bornholm@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 9-14.
Amtskredsformand: Niels Jørgensen.

A-kasse:

Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Københavns og Frederiksberg Kommuner

SL-kontor:

Hejrevej 43, 5.,
2400 København NV
Tlf. 3525 0710 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-frb@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Ole Larsen.
Tlf. privat: 3332 1819.

A-kasse:

Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, mandag lukket.

Akassen København, Frederiksberg, Roskilde, Bornholm:
E-mail: slak@sl.dk

SLA – Efterlønsgruppen

Postboks 2480
Søren Frichs Vej 42 C, Stuen
8230 Åbyhøj
tlf. 8744 8550
E-mail: efterlonsgruppen@sl.dk
Åbningstid: alle hverdage fra kl. 10-15

Pædagogstuderendes LandsSammenslutning

Bredgade 25 F
1260 København K
Åbningstid: Mandag-onsdag 10-15, torsdag 10-17, fredag lukket.
Telefon: 3393 0911.

Socialpædagogen

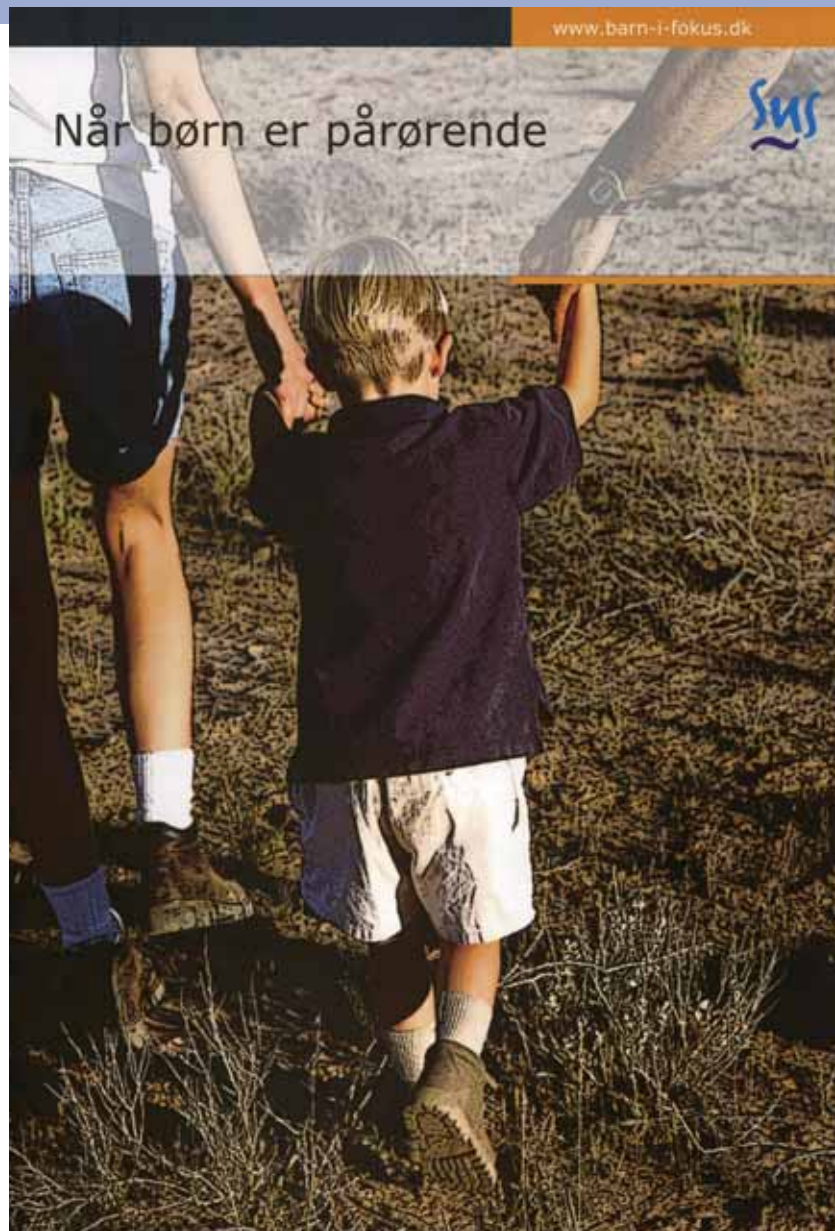
Nr. 16/ 2006 /11. august

Børnene der ikke bliver set

„En mand blev ked af det
Hans hund døde
Drak elefantøl
Drak mange flasker
Han blev fuld
Han blev helt gak
Han gik ud og stjal
Han slog
Næste morgen havde han
ondt hovedet
Og røde øjne“

PUBLIKATION ■ Leonardo er ti år. Det er ham, der har sat ordene i digtet sammen. Det er ham, der har set de røde øje, ham der er pårørende. Leonardos digt står i en publikation, som Social Udviklingscenter SUS for nylig har udgivet. Det handler om børn som pårørende til forældre med problemer. Dem som ifølge SUS har en opvækst uden at blive set. For eksempel de cirka 50.000 børn, der lever i familier med misbrug og de cirka 30.000 børn i familier, hvor mor eller far har en sindslidelse. Men det er også de cirka 2000 børn, der hvert år kommer på krisecenter sammen med deres mødre efter vold i familien, og dem der har en far eller mor i fængsel, dem der mister forældrene ved dødsfald og dem, hvis forældre har erhvervet sig en hjerneskade.

SUS har blandt andet sat fokus på at tale med børnene, på underretningspligten, på beredskabsplaner i skolerne og på pro-

jekter for børn som pårørende. Og arbejdet har vist, at en række organisationer samt støtte- og behandlingstilbud gennem de seneste år er blevet opmærksomme på, at det er – eller kan være – nødvendigt at yde støtte til børn og unge, når forældre har problemer. Erfaringerne har også vist, at forældre, når de rammes af store problemer, kan have behov for hjælp til at være forældre, oplyser SUS.

I publikationen „Når børn er pårørende“ beskrives nogle af de tilbud til børn, unge og familier, der er oprettet rundt omkring i landet.

Se mere på www.barn-i-fokus.dk eller www.sus.dk eller ring til Socialudviklingscenter SUS på telefon 33 93 44 50.

kab@sl.dk